

MEIJÄN LUVALLA

**IISALMEN AMK-AGROLOGIEN
KURSSIJULKAISU 2009**

Pääkirjoitus

Tervehdys!

Nyt on taas vuoden tauon jälkeen aika palata paljon odotetun Meijän Luvalla-lehden pariin. Tällä kertaa asialla ovat kolmannen vuoden agrobiologi opiskelijat, joista suurin osa on aloittanut opiskelun vuonna 2007. Tämän vuoden pääteemana oli 10 vuotta AMK-agrobiologi opetusta. Suomeksi tämä tarkoittaa sitä, että 10 vuotta sitten agrobiologiopinnot alettiin lukea ammattikorkeakouluasteen tutkinnoksi.

10 vuoden kehitystyön tuloksena vuonna 2008 luonnonvara-alan koulutusohjelma palkittiin valtakunnallisella laatuysikköpalkinnolla. Näitä palkintoja Suomessa jaetaan vain viisi kappaletta vuodessa, joten saavutus on merkittävä kunnianosoitus opetuksen laadulle. Mainittakoon, että olemme ensimmäinen luonnonvara-alan yksikkö koko maassa, joka on palkinnon ansainnut. Näyttää, että agrobiologiopetuksella on lisämaassa kysyntää jatkossakin, sillä alkaneella vuodella aloitti ennätysmäärä uusia maatalouden tulevia ammattilaisia.

Hevostaloutta ja ulkomaanvaihtoa

Lehdessä on aikaisempaa enemmän artikkeleita myös hevostaloudesta, sillä meidän vuosikurssimme oli ensimmäinen, johon tuli mukaan myös hevostalouden suuntautumisvaihtoehto. Koulu tarjoaa mahtavat mahdollisuudet lähteä harjoittelemaan kaikkialle maailmaan.

Ryhmässämme olikin paljon aktiivisia ulkomaanharjoitteluun lähti- jöitä, joiden seikkailuista löytyy lehdestä lisää tietoa. Lehteen on myös teemaan sopien haastateltu paljon vanhoja jo valmistuneita agrobiologeja ja kyselyt heidän nykyisiä kuulumisiaan.

Mainetta ja kunniaa

Aktiivinen ryhmämme on ollut mukana monissa eri tapahtumissa. Olemme osallistuneet suurella porukalla agrobiologi valtakunnallisiin mestaruuskisoihin ja tuoneet kunniaa ja menestystä koulullemme. Lukuvuoden ensimmäisissä kisoissa, Mustialan syyskisoissa kävimme tiukan taiston jalkapallossa voittaan hopeaa heti Oulun jälkeen. Talvikisat olivatkin sitten suvereenia hallintaa Savonian joukkueelta. Oulussa pidetyistä talvikisoista kotiin viemisinä tulikin painava yksöpalkinto käsipallosta ja voimasuhteet kääntyivät toisinpäin ja Oulu jäi hopealle kotikentällään. Lukuvuoden viimeiset kisailut käytiin keväällä Ilmajoella ja lajina oli perinteinen lentopallo. Savonian joukkue pelasi hyvin, mutta edellisvuoden mestarijoukkue Helsingin Viikki veti finaaliin kuitenkin pisimmän korren. Jäipähän hopeasta ensi vuodelle vielä parannettavaa.

Lehtemme on edellisvuosien tapaan rahoitettu mainostuloilla. Tänä vuonna oli suuria vaikeuksia

saada mainostajia mukaan lehtemme yleisen maailman talouskriisin vuoksi. Kiitämme kuitenkin suuresti mukaan lähteneitä, joiden ansiosta lehtemme sai jälleen jatkoa.

Siinäpä olikin vuosi tiiviissä paketissa ja toivotamme lukijoille antoisia lukuhetkiä monipuolisten juttujen kera. Lehti on myös luettavissa Internetissä osoitteessa <http://www.savonia.fi/iitu/savonia-info/meijanluvalla/>

Teksti & Kuva:
Joni Toivanen ja Tuomas Hyvönen

Meijän Luvalla LEHDEN TOIMITUS

Päätoimittajat: Joni Toivanen
ja Tuomas Hyvönen

Toimitussihteerit: Anni Kulhomäki,
Maiju Junttila, Niina Väisänen ja Sini
Ahponen

Markkinointivastaavat: Essi
Taipale, Laura Mulari ja Satu
Pitkänen

Verkkovastaavat: Tero Rönkkö ja
Timo Väisänen

Painopaikka: Painotalo Seiska Oy

Yhteystiedot:
etunimi.sukunimi@student.savonia.fi

Kansikuvassa: Haanen Hirmu,
kuva: Krista Heikkilä

Levikki: 10500 kpl

Levikkialue: Iisalmi, Juankoski,
Kaavi, Karttula, Keitele, Kiuruvesi,
Kuopio, Lapinlahti, Laukaa, Leppä-
virta, Maaninka, Nilsiä, Nivala, Ou-
lu, Parikkala, Petäjävesi, Pielavesi,
Rautalampi, Rautavaara, Reisjärvi,
Savonlinna, Siilinjärvi, Sonkajärvi,
Suomussalmi, Suonenjoki, Tervo,
Toholampi, Tuusniemi, Varkaus,
Varpaisjärvi, Vesanto, Vieremä

Puheenjohtajan palsta

Taa on vuosi uusi lukuvuosis alkanut. Iisalmen agrológikoulutusta on kohdannut suuri kunnia saadessaan korkeakoulujen arviointineuvoston laatuysikköpalkinto. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että Iisalmessa järjestetään Suomen parasta agrológiopetusta. Me oppilaat voimme olla tyytyväisiä siitä että olemme päässeet opiskelemaan juuri Iisalmen yksikköön.

SAIMO (Savonia-ammattikorkeakoulun Iisalmen maaseutualan opiskelijat) toimii aktiivisesti, järjestäessään opiskelijoille erilaisia tapahtumia. Ensimmäisen vuoden opiskelijoille on tavallisesti järjestetty syksyllä tutustumisilta, talven ohjelmaan kuuluu myös

mm. laskiaisrieha Paloivuoren laskettelukeskuksessa. Lisäksi opiskelijat osallistuvat Saimon kautta kiitettävästi muiden maaseutuoppilaitosten järjestämiin tapahtumiin. Syyskiset Mustialassa, Talvikiset Oulussa ja lopuksi perinteinen agrológiopiskelijöiden välinen lentopalloturnaus IMO:lla. Menestys kisoissa on ollut erittäin hyvää ja SAIMON joukkueet ovat taistelleet mitalisijoista suomalaisen sisun ja niin sanotun Savon voiman avulla.

Olemme saaneet nauttia kansainvälisestä seurasta, Multipro- ja Eureka-oppilasvaihdon myötä. Vaihto-oppilaat osallistuvat innostuneesti erilaisiin tapahtumiin ja toivottavasti sama tahti jatkuu jatkossa

Kuluneen vuoden aikana SAIMO on myös pyrkinyt tiivistämään yhteistyötä koulun yhteisen oppilaskunnan SAITO:n kanssa. Yhtenä tavoitteena on säästää aikaa, rahaa ja resursseja. Vastaan ei ole tullut ongelmia, joten nykyinen kehitys yhteistyön tiivistämiseksi saanee jatkoa. Kohta on aika myös siirtää vastuu vanhalta hallitukselta uudelle, jolla on edessään jälleen kerran mielenkiintoiset haasteet. Uskon että he tulevat selviämään tehtävästään hyvin. Hyvää syksyn jatkoa ja antoisia lukuhetkiä kaikille!

Petteri Huttunen
Puheenjohtaja Saimo Ry

Kymmenen vuotta AMK-agrológikoulutusta Iisalmessa

Tänä vuonna tulee kuluneeksi kymmenen vuotta siitä, kun agrológikoulutus siirtyi osaksi Savonia-ammattikorkeakoulua. Ja nyt on juhlan aika!

Agrológikoulutusta on järjestetty vuodesta 1985 alkaen Peltosal-mella opistotason koulutuksena. Elokuussa 1999 agrológikoulutus muuttui ammattikorkeakoulutasoiseksi. Koulutus siirtyi vuonna 2005 Savonia-ammattikorkeakoulun Iisalmen yksikköön Haukisaarentielle.

Tämä vuosi on siis juhluvuosi ja sen kunniaksi järjestetään juhlaseminaari 4.12.2009. Tilaisuus on kaikille avoin, mutta tilaisuus vaatii ennakkoilmoittautumisen 25.11.2009 mennessä. Seminaari järjestetään ammattikorkeakoulun

Iisalmen yksikössä ja lisäksi iltajuhla kutsuvieraille Olvi-hallilla.

Juhlan teemana on ”Hyvinvointia ja turvallisuutta kotieläintuotantoon ja hevostalouteen”. Luennoitsijoina ovat mm. projektipäällikkö Auli Sulin, kilpailueläinlääkäri Katja Hautala Suomen Hippoksesta, toimitusjohtaja Ilpo Lukkarinen Osuus-kunta Promilkistä ja AMK-agrológit Päivi Kallionpää sekä Milka Taivassalo. Lisäksi viljelijöiden hyvinvoinnista Euroopassa tulee puhumaan Ruotsista Euroopan nuorten viljelijöiden neuvoston (CEJA) varapuheenjohtaja

Ingrid Pettersson. Kutsuvieraille järjestetään iltajuhla Olvi-hallilla, jossa maalaislääkäri Tapani Kiminkinen johdattaa hyvinvointiin ja jaksamiseen, jazztunnelmoinnista vastaa Kati Partanen ja Jätö a cappella, tanssiin johdattaa AMK-agrológiopiskelija ja tango-taituri **Virpi Piippo** Elixir-orkesterin kanssa.

Lisätietoja:

www.savonia-amk.fi

tai

agrológijuhla.iisalmi@savonia.fi

Teksti: Timo Väisänen

Luonnonvara-alan ylempi AMK-tutkinto lisäämässä hevosalalla toimivien osaamista

Savonia-ammattikorkeakoulun Iisalmen Kampuksella on ollut mahdollisuus opiskella luonnonvara-alan ylempää tutkintoa vuodesta 2008 alkaen ja ensimmäiset tutkinnon suorittaneet valmistuivat keväällä 2009.

Koulutus on suunnattu AMK Agrologeille, jotka ovat tutkinnon suorittuaan olleet työelämässä vähintään 3 vuotta. Tutkinto on samantasoinen kuin yliopisto- ja maisterin tutkinto. Laajuudeltaan tutkinto on 60 op ja toteutuu 1,5-2 vuodessa.

Tutkinnon tavoitteena on kehittää johtamista, verkostoitumista ja taitoa kehittää modernia teknologiaa. Ammattiopintokokonaisuudet ovat nimeltään kehittyvän maaseutuyrityksen johtaminen, teknologia ja tuotantojärjestelmät maatilalla ja yrityksen kehitysprosessin talouden hallinta.

Maria on ensimmäisiä Savoniasta valmistuneita

Maria Mikkola on ensimmäisiä ylempään AMK-tutkinnon suorittaneita henkilöitä Iisalmissa. Maria on valmistunut Mustialasta hevosagrologiksi 2002 ja suorittanut Savoniassa hevosalan erikoistumisopinnot vuonna 2006. Ylempään AMK-tutkinnon aikaan Maria toimi Keski-Pohjanmaan maaseutuopistossa Kaustisten raviopistossa sivutoimisena opettajana ja teki opinnäytetyönsä Kaustisten raviopistolle, jonka aiheena oli ympäristöjärjestelmän pohjatyö. Tällä hetkellä Maria työskentelee Keski-Pohjanmaan maaseutuopiston Perhon yksikössä hevosalan opettajana. Maria uskoo, että tulevaisuudessa ylempään AMK-tutkinnosta on hyötyä haettaessa työpaikkoja eri-

tyisesti hevosalan oppilaitoksiin, joissa ei vielä paljon ole ylempään AMK:sta valmistuneita.

Ensimmäiset Ylemmästä AMK:sta Savoniasta valmistuneet. Etualalla toinen oikealla Maria Mikkola. Kuva: Pirjo Suhonen

Hevosalan kouluissa toimivat kouluttautuvat

Leena Rimpiläinen toimii Ylä-Savon ammattiopiston hevosalan peruskoulutuksen koulutuspäällikkönä Kiuruvedellä Hingunniemessä. Hän valmistui AMK-agrologiksi Savoniasta vuonna 2000. Leena on syksyllä 2009 alkaneen ylempään AMK-tutkinnon opiskelijoita. ”Alan kiinnostavuus ja sen muutosherkkyys sekä halu oppia uusia asioita innostivat hakeutumaan koulutukseen”, kertoo Leena. Kysyttäessä

koulutuksen tavoitteita, Leena vastaa: ”Oppia hankkimaan ajankohtaista tietoa omaan työhön ja ammattiin ja ennen kaikkea jäsentämään tietoa järkevästi. Myös turhan tiedon unohtaminen olisi hyvä juttu, näin työskentelykapasiteetti olisi parempi ja tehokkaampi.” Uusi Hevosalan koulutusohjelma tuli voimaan 1.8.2009 ja Leena uskoo saavansa omasta koulutuksestaan apua myös uuden tutkinnon myötä muuttuneisiin opetusalan töiden haasteisiin.

Kirsi Lustig toimii tallimestarina Ylä-Savon ammattiopistolla Kiuruvedellä. Kirsi on valmistunut hevosagrologiksi Mustialasta vuonna 2005 ja opiskelee ylempään AMK-tutkintoa. Kirsi innostui koulutuksesta, koska se on luonnollinen jatkumo AMK-agrologi tutkinnolle. Kirsi aikoo hyödyntää opinnäytetyössään hevosalan osaamisensa ja suunnitteilla on ainutlaatuinen opinnäytetyö. Kirsi uskoo, että ylempi AMK-tutkinto avaa ovia uusille haasteille myös työelämässä.

Työelämä elää hektisessä tilassa ja mm. hevosalan oppilaitoksissa työskentelevien opiskelu on nykyään välttämättömyys, että pystytään vastaamaan työelämän haasteisiin. Avainasemassa on läpi elämän jatkuva oppiminen. Ylempi AMK-tutkinto Iisalmissa on vastaamassa tähän kysyntään ja antamassa eväitä lisääntyviin haasteisiin työelämässä.

Teksti: Tuovi Huttunen

SAIMO?

Itse kun aloitin opiskelun täällä noin kaksi vuotta sitten, kuulin paljon puhuttavan SAIMOsta, mutta hieman huonosti selvisi, mikä se oli. Se oli seura, johon pääsi vain harvat ja valitut. Asiahan ei ole ihan näin...

Mikä on SAIMO?

SAIMOn juuret ovat lähtöisin Peltosalmen Maatalousoppilaitoksen oppilasyhdistyksestä. Yhdistys perustettiin 18. helmikuuta vuonna 1982. Oppilasyhdistyksen toiminta laajeni, kun Peltosalmella alkoi opistotasoinen agrologikoulutus. Ensimmäinen Pemolainen-lehti julkaistiin 1987. Yhdis-

tyksen nimi muuttui Peltosalmen Maaseutuopiston oppilasyhdistykseksi 1990-luvulla oppilaitoksen nimen muuttuessa.

Vuonna 2001 nimi muuttui taas amk-opetuksen alkaessa. Tällä kertaa siitä tuli PEMOn opiskelijayhdistys ry. Toiminta eriytyi vuonna 2005 toisen asteen kans-

sa. Amk-opetus siirtyi Peltosalmelta Haukisaarentielle. Lehti muuttui Pemolaisesta Meijän Luvalla -lehdeksi ja yhdistyksen nimeksi tuli SAIMO.

Mitä SAIMO tekee?

- Edustaa agrologiopiskelijoita ja järjestää opiskelijoille mahdollisuuksia rentoutua.
- Järjestää matkoja agrologiopiskelijoiden kisoihin, esimerkiksi syyskiset Mustialassa, talvikiset Oulussa ja nujaturnaus Ilmajoella. Opiskelijat kilpailevat viikonlopun ajan eri lajeissa ja pitävät hauskaa!
- Järjestää tapahtumia: laskiaisrieha kevättalvella Paloisvuorella.
- Osallistuu Meijän Luvalla-lehden tekoon.
- Järjestää ensimmäisen vuoden opiskelijoiden tapahtumapäivä, jossa leikitään ja tutustutaan.
- Tehdään kaikkea muuta yhteistä mukavaa, mitä vain keksitään!

Sählyjoukkue syyskisoissa 2007.

Miten SAIMO toimii?

- SAIMOlla on hallitus, joka valitaan toisen vuoden agrologiopiskelijoista.
- Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja, hupivastaava, urheiluvastaava, rekisterivastaava, sosiaalivastaava sekä muutama hallituksen jäsen.
- Hallitus pitää kokouksia joissa asioista päätetään ja yleisiin kokouksiin saa osallistua kuka tahansa.
- Vallanvaihto tapahtuu kerran vuodessa, tammikuussa.

Edellisvuosien opiskelijoiden tekemiä lehtiä.

Miksi kannattaa olla SAIMOn jäsen?

- Jäsenyys ei maksa mitään, ihan ilmaista.
- Ei velvoita mihinkään vaan mukavaa yhdessäoloa.
- Pystytään jäsenmäärällä todistamaan, että oikeasti ollaan yhdistys ja saadaan jatkaa toimintaa ja pystytään tulevaisuudessakin kulkemaan kisoissa ja järjestämään tapahtumia.
- Tarjoaa mahdollisuuden harjoitella ohjatusti yhdistystoimintaa. Tulevaisuudessa agrologi tarvitsee niitäkin taitoja.
- Hallituksen jäsenet saavat opintopisteitä eikä työtä ole paljon!

Se ei ole velvollisuus vain oikeus!

Teksti: Laura Mulari
Kuvat: Laura Mulari, Mikko Savolainen, Sanna Lång, Liisa Pekonen, M. Hankala

Joko sinä saat
vakuutusyhtiöstäsi
viiden tähden
laskuja?

Kodin ja perheen
vakuutukset

Euro

***, **

On mukava saada lasku, jota ei tarvitsekaan maksaa. Yhä useammat asiakkaamme maksavat esimerkiksi kotivakuutuksensa pankkiasiainnistaan saamallaan OP-bonuksilla. Sitä kutsutaan keskittäjän eduksi. Tutustu osoitteessa op.fi/bonus tai tule käymään.

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

Pohjola

Pohjois-
Pielaveden
Maatalouspalvelu
Oy

- viljan kuivaus,
lajittelu ja
varastointi
- koneurakointi
- työpalvelut
- rehunvalmistus

Kehittyvää maatalouspalvelua

KIVI-PEKKA PELTYTYÖKONEET

- KIVENKERÄYSKONE
- MUOKKAIN • MULTIVAATTORI
- LIETELANNAN KIEKKOMULTAIN

PEL-tuote Oy

Seppälänsaarentie 181, 58900 RANTASALMI

Katso videot netistä: www.pel-tuote.fi

HYÖDYNNÄ NOPEAN PÄÄTTÄJÄN ETU HEISKASELLA!

NETTOHINTA!

20.200,-
+toim.kulut

V-Twin 750 KARHOTIN

- Vinottaiskelejen nostavalla ja siirtävällä liikkeellä ilmassa puhdas rehu ja tarkka karhotus
- Portaattomasti säädettävä työleveys (4,5 - 7,5 m) ja karhotusleveys 1,1 - 1,5 m

NETTOHINTA!

20.950,-
+toim.kulut

HMN 320 C NIITTOMURSKAIN

- Kahden puolen niittävä meno-peluukone tehokkaaseen niittoon
- Ainutlaatuinen patentoitu Hydrobalance -kevenys - tasainen ja tarkka niitto
- Ilmava, tutkistusti nopeasti kuivuva ja tasainen karho

veljekset
HEISKANEN

VIEREMÄ 01053 77300 SUONENIEMI 01053 77330

KUURLUVESI 01053 77350 JÄSÄLMÄ 01053 77370

www.rautia.fi/vierema www.k-maatalous.fi

NOPEAN PÄÄTTÄJÄN ETU! K-maatalous valitsee työkonekaupassa nopeat ennako-ostajat. Kun koneen kauppasumma on vähintään 16.000,- (sis. alv) ensikkokorvityöehtojen ja päättäjän kaupan 30.11.2009 mennessä saat kaupan päälle ammattilaisen porakone-/ruuvinväärin -paketin. (Edun arvo 550,-)

www.k-maatalous.fi

K-MAATALOUS

Elämä on jatkuvaa opiskelua

Elsi ja Petri Katainen asuvat perheineen Pielavedellä, Venetmäen kylällä. Elsi työskentelee kansanedustajana eduskunnassa. Petri toimii yrittäjänä kotitilallaan, tilalla on tällä hetkellä noin 50 lypsävää ja peltoa 120 ha. Tilalla työskentelee Petrin lisäksi yksi palkattu työntekijä.

Petri on innokas maanviljelijä ja halu kehittää omaa toimintaa on kova. Työssään hän haluaa panostaa peltojen kasvukuntoon ja sitä kautta hyviin satotasoihin. Tavoitteena on myös nostaa karjan tuotosta ja lisätä kestävyyttä jalostuksen avulla. Tulevana talvena hän aikoo osallistua Savonialla järjestettävään Euroiksi hankkeeseen, jossa kartoitetaan oman tilan kannattavuutta.

Elsin ura

Elsikin on maatilantyttö ja kotoisin Haapajärveltä. Kiinnostus maatalouteen ja politiikkaan on muotoutunut jo kotona. Elsin isä toimi maataloustyön ohella aktiivisesti kunnallispolitiikassa ja erilaisissa järjestöissä. Ennen opistoagronogin opintoja Elsi toimi mm. lomittajana ja suoritti karjan-tarkkailijakurssin.

Agrologin opinnot hän aloitti Ilmajoella, mutta vaihtoi tilaisuuden tullen Peltosalmelle lyhyemmän kotimatkan vuoksi. Samalla luokalla Peltosalmella oli myös nykyinen viljelijäpuoliso Petri. Molemmat muistelevat opiskeluaikaa lämmöllä ja ovat tyytyväisiä korkeaan opetuksen tasoon. Opiskelu antoi heille valmiudet tiedon etsimiseen ja soveltamiseen omaan työhön.

Valmistumisen jälkeen Elsi on työskennellyt mm. maataloustoimiston kanslistina ja maatalous-sihteerin sijaisena. Vuonna 1996 Elsi lähti opiskelemaan opettajaksi Jyväskylään. Opiskelu edellytti opettajaharjoittelua, jotka hän

Kataisten perhe: Elsi, Erika, Petri ja Aleksis

suoritti Peltosalmen ammattiopistolla. Päätoimisena viljelijänä yhdessä miehensä Petrin kanssa hän ehti toimia neljä vuotta opiskelujen ohella.

Opiskelu työn pohjana

Ollakseen muodollisesti pätevä opettaja tarvitsi Elsi työhönsä AMK-agrologin paperit. Heti tilaisuuden tullen, vuonna 2000, hän osallistuikin vuoden kestävään AMU-muuntokoulutukseen opistotason agrologista AMK-agrologiksi. Koulutus oli hyödyllinen, Elsin mukaan se päivitti omia tietoja ja toi esille uusia työskentelytapoja ja tietotekniikkasovellutuksia. Koulutuksessa opiskelu painottui tiimityöskentelyyn ja vuoden aikana syntyneet

sosiaaliset kontaktit ovat kantaneet näihin päiviin saakka.

Nykyisen kansanedustajan työn Elsi kokee sopivan haastavaksi ja todella mielenkiintoiseksi. Edustajana työskentely on tiivistä, viikko-ohjelma on kiireinen eikä vapaa-aikaa juuri jää. Kansanedustajalla kun ei ole työaika!

Maaseudun monet mahdollisuudet

Pohjois-Savon vahvuuksista maatalouden saralla kysyttäessä Elsi kiteyttää vastauksen yhteen saanaan, maito. Pohjois-Savossa agrologikoulutus jatkuu varmasti tulevaisuudessakin, onhan maakunta yksi Suomen tuottavimmista maitoalueista. Maidon lisäksi uudeksi vahvuudeksi tulevaisuudes-

sa nousee bioenergia. Halolan jatkoaika, Pemon ja Savonian investoinnit, sekä yhteistyöhalu Kuopion yliopiston kanssa ovat merkkeinä valtiiovallan uskosta alueeseen. Tulevaisuudessa tarvitaan monipuolista yrittäjyyttä myös maaseudulla. Lisäksi yhä suurempi osa tarvittavasta energiasta tuotetaan maaseudulla ja myös huoltovarmuus on taattava. Maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena on tärkeää, ilman maatilataloutta häviäisivät kaupat ja palvelut. Suosimalla suomalaisia tuotteita ja lähiruokaa turvataan maatalouden säilyminen elinvoimaisena myös tulevaisuudessa.

Elsi ja Petri toivovat, että nuoret opiskelisivat edelleen alalle ja sukupolvenvaihdoksia uskallettaisiin tehdä. Elsin mielestä investoinnit on syytä suunnitella huolella, ettei jäätäisi tyhjänpäälle eikä tilan toiminnan jatkuvuus vaarantuisi. Lamasta ja tuotantokustannusten kasvusta huolimatta maaseudun yrittäjillä on monia kehittämismahdollisuuksia. Nuorille tulisi valaa uskoa maaseutuun.

Petri tiivistää elämänpituisen opiskelun tärkeyden hyvin.

- Opiskelu ei lopu päästötodistuksen saamiseen, elämä on täyttä oppimista koko ajan. Jatkuvasti on uutta tietoa saatavilla joka

puolelta ja oman toiminnan kehittämiseksi tuo tieto on osattava käyttää hyödyksi. On hienoa huomata uusien asioiden oppimisen vievän omaa toimintaa eteenpäin.

Teksti: Lea Härkönen ja
Hannele Rissanen
Kuva: Lea Härkönen

auviset.fi

Verst@s Auviset Ky
Tietotekniikkapalvelut ja -koulutukset yrityksellesi

050 3563 851/Jari :: 050 3563 854/Kaisu
Petterintie 8 B 2 :: 74200 Vieremä

CASE III

**svärjn
konehuolto**

LAAKSOTIE 1
73300 NILSIÄ

Puh. 017-463 2290
0400 273 290

**Aiotko
investoida?
Nyt on
oikea aika!**

Suunnitteleko maatilallasi tuotantorakentamista, muuta investointia tai sukupolvenvaihdosta? Hankkeesi käynnistämistä auttaa uusi rahoitustuki. Vaativien ja määrääjassa tehtävien hakemusten laatimiseen saat asiantuntija-apua Osuuspankista. Tervetuloa Osuuspankkiin keskustelemaan hankkeesi rahoituskokonaisuudesta!

Osuuspankit
Pohjois-Savoossa

maatalouskonekorjaamo

Pirttilammentie 2, 73300 NILSIÄ

Puh. (017) 463 1819, 0400 181 890, fax (017) 463 1630
Hinausauto 0500 181 890

Maitokolmion laktoositon maitojuoma on korkeassa lämpötilassa pastöroitu ja se maistuu tavalliselta, ihanan raikkaalta maidolta. Saatavilla hyvin varustetuista elintarvikeliikkeistä.

**Maista
laktoositon uutuu!**

Maitokolmio
Kämmeli parmpoo

Tietoa tarjolla LATU-hankkeessa

Suomalaiset maatalouden hankkeet kehittävät yrittäjien ja opiskelijoiden osaamista sekä jakavat tietoa maatalouteen liittyvistä asioista.

Laadukas tuote - laadukas tuotantoketju - hanke eli LATU-hanke on Savonia ammattikorkeakoulun, Kuopion yliopiston, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan, Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA:n ja Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n toteuttama kehittämis- ja koulutushanke. Hankkeen rahoittajina toimivat Itä-Suomen lääninhallitus, Euroopan sosiaalirahasto ja Pohjois-Savon kunnat. Hanke kestää 1.9.2008–31.12.2010.

LATU-hankkeen tarkoitus on järjestää uuden kotimaisen ja ulkomaisen eläinten hyvinvointia, tuotantohygieniaa ja eläinterveyttä koskevien tietotaidon siirtoa opiskelijoille, tuottajille ja eläinlääkäreille. Hanke jakaa tietoa muille alan ammattilaisille julkaisutoiminnan ja koulutuksien kautta.

Hankkeessa selvitetään yksikkökoon kasvuun ja sitä kautta tilatason tuotantoprosesseihin liittyviä tuotantohygieniaa sekä eläinterveyttä koskevia riskitekijöitä ja muuttuvia eläinterveydenhuollon vaatimuksia.

LATU-hanke vaikuttaa myös meidän agrologiopiskelijoiden arkeen. Tässä toimintamallissa me opiskelijat yhdessä paneudumme elinkeinon esittämiin kysymyksiin ja sen ongelmiin opiskelumme aikana. Tarkoituksena kehittää alueellinen opiskelijafoorumi Itä-Suomen elintarviketuotannon tueksi. Opiskelijat saavat myös hankkeesta opinnäytetyöaiheita, kuten tähän mennessä insinööriopiskelijat Tuukka Tuominen ja Laura Honkanen, Maatilojen vesihuollon riskit ja agrolo-

giopiskelija Sanna Mustonen, Naudan tarttuvat taudit.

LATU-hankkeen projektipäällikön **Hilkka Kämäräisen** mukaan hanke kehittää vuorovaikutusta tuottajien, opiskelijoiden ja eläinlääkäreiden välillä, opiskelijat oppivat asiantuntijoilta ja kokemusta omaavilta viljelijöiltä. Koulutuspäiville saadaan yleensä alan parhaimmat asiantuntijat tuomaan ajankohtaista tietoa ja tällä tavoin parannetaan alueen elinkeinon kilpailukykyä.

Eläinlääkärit koulutuksessa Iisalmessa.

Eläinlääkärit Tanskaan

Hankkeen tiimoilta eläinlääkärit lähtevät Tanskaan tutustumaan eläinterveyspalveluihin.

Tanskassa eläinlääkärit vierailevat viikolla 48 24–26.11.2009. Tanskassa vierailijoita ottaa vastaan tanskalainen Strateko-yhtiö. Matkan ohjelmaan kuuluu haastava ja intensiivinen opintojakso nautakarjan terveydenhuollon hallinnasta sekä erilaisia tilavierailuita. Matkalle on lähdössä 15 henkilöä, joista yksi on LATU-hankkeen tutkija-eläinlääkäri Kaisa Hartikainen.

Monenlaista koulutusta

LATU-hanke tarjoaa erilaisia koulutuspäiviä. Viljelijöille ja

eläinlääkäreille on ollut mm. kiimasta poikimiseen, naudnan tarttuvien tautien, laajentavan lypsykarjatilan toiminnallinen suunnittelu koulutuksia. Opiskelijat ovat voineet osallistua koulutuksiin oman opiskelun ohella tai aihealueisiin kuuluvien tuntien puitteissa.

Suunniteltuja koulutuksia vuodelle 2010 keväälle on mm. Utareterveyspäivä eläinlääkäreille 19.1.2010, sorkkapäivä Iisalmessa sekä vasikkapäivä Muuruvedellä. Ehdotuksia koulutuksista voi jättää Hilkka Kämäräiselle tai Kaisa Hartikaiselle.

Matkan sekä muiden eläinlääkäreille suunnattujen koulutusten tarkoituksena on kehittää itäsuomalaisten eläinlääkäreiden erikoistumismahdollisuuksia ja vakiinnuttaa erikoistumiskoulutuksen alueellinen toimintamalli Itä-Suomessa.

LATU-hankkeen vetäjät Kaisa Hartikainen ja Hilkka Kämäräinen.

Koulutuksista lisätietoa www.laari.info ja LATU-hankkeesta <http://latu.savonia.fi>

Projektipäällikkö Hilkka Kämäräinen, GSM 044 785 6646, hilkka.kamarainen@savonia.fi.

Tutkija-eläinlääkäri Kaisa Hartikainen, GSM 044 785 6622, kaisa.hartikainen@savonia.fi.

Teksti & kuva: Niina Väisänen

Edullista navettarakentamista

Varpaisjärveläinen nuori maatilayrittäjä Pekka Kokkonen on toteuttanut robottinavetta hankkeensa poikkeuksellisella tavalla. Kokkonen rakensi menneenä kesänä robottinavetan vanhaan konehalliin.

Pekka teki sukupolvenvaihdoksen vuodenvaihteessa ja ollut siitä asti tilan isäntänä. Hän jatkaa tilaa jo neljännessä sukupolvessa. Tilalla on peltoa noin 150 ha, joista viljalla on 70 ha, säilörehuna ja laitumena 50 ha ja loput kuivana heinäna.

Tilalla oli 46 lehmän parsinavetta, mutta yhdelle miehelle navetan työmäärä oli liikaa ja siksi alettiin miettiä uusia vaihtoehtoja, miten lehmät saataisiin nykyaikaiseen ja helpompihoitoiseen rakennukseen mahdollisimman kustannustehokkaasti. Nykyään uusien navetoiden hinnat ovat pilvissä ja niinpä etsittiin muita vaihtoehtoja. Mieleen tuli, että lehmät voisi sijoittaa konehalliin pienillä muutoksilla ja kustannuksilla.

Konehallista navetaksi

Konehalli oli hiekkapohjainen ja näin siihen oli helppo kaivaa kuitut ja valaa pohja. Seinät ja katto lämpöeristettiin ja kattoon kiinnitettiin lisävalaistusta. Pihatosta tuli kolmerivinen ja ruokintakouru sijaitsee ulkoseinässä, johon ape jaetaan apevaunulla. Myöhemmin navettaan asennetaan matoruokkija.

Navetassa on avokourulattiat ja lanta poistetaan toistaiseksi mönkijällä aina siihen asti, kunnes saadaan lantaraapat.

Rakennusprojekti eteni vauhdikkaasti, sillä ensimmäisestä kuokan iskusta aikaa kului vain kaksi kuukautta kun lehmät olivat jo sisällä navetassa. Pääosin materiaalien ja koneiden hankinnasta Pekka vastasi itse ja rakennustöistä vastasi kaksi kokeneempaa ja kaksi vasta valmistunutta kirvesmiestä. Puhelin oli tärkeä apuväline navettaa rakennettaessa. Kalusteita kilpailutettaessa puhelimessa saattoi vierähtää jopa kahdeksan tuntia päivässä.

Miksi robotti?

Tilalla päädyttiin robottilypsyyseen, koska Pekan mielestä kone on luotu siihen työhön. Myöskin ajateltiin ihmisten jaksamista. - Parsinavetassa kyykkiessä polvet ovat tiukoilla ja lypsyasemalla taas hartiat. Robotti on aina helpompi vaihtaa kuin uudet polvet lypsäjälle, Kokkonen sanoo.

Tilalle hankittiin robotti lypsypalvelusopimuksella. Tällä pyrittiin siihen, ettei velkamäärä pääse kasvamaan turhan isoksi. Tilalla on oltu tyytyväisiä sopimuksen palveluun. Isännän mielestä kylmäpihatto ei sovellu robottilypsyyseen, mutta viileäpihatto luonnollisella ilmanvaihdoilla olisi hyvä vaihtoehto.

Tulevaisuus?

Isännällä on aina tulevaisuus mielessä ja laajennusvaihtoehtoja mietitään mahdollisuuksien ja oman innon mukaan. Pekka kehottaa laajentavien tilojen kuitenkin miettivän tarkkaan eri rakennusvaihtoehtoja. - Aina uusi ja näyttävä ei ole paras. Usko suomalaisen maidontuotantoon on luja, koska ihmisen tulee kuitenkin aina syödä, toteaa Pekka.

Teksti & kuvat: Joni Toivanen ja Tuomas Hyvönen

Paloturvallisuus

Tilastojen mukaan maataloilla tapahtuvat suurvahingot ovat kymmenkertaiseen kymmenen vuoden aikana. Valtaosa vahingoista on karjatilojen tulipaloja.

Pöljällä sijaitsevan **Liisa ja Petri Rojon** navetassa paloturvallisuus on otettu erittäin hyvin huomioon. Petri on koulutukseltaan agrologi. Rojon tilan pihatto on valmistunut 2005. Vuonna 2007 sinne asennettiin palovaroitusjärjestelmä. Järjestelmä on Elcotec-merkkinen ja asennustyöt on toteuttanut siilinjärveläinen LukkoSet-yritys. Järjestelmä toimii näytteenottoilmaisimen avulla. Joka puolella navettaa kiertää näytteenotto putket, joissa on näytteenotto reikiä tarvittava määrä. Perinteinen savunilmaisimien ei sovellu käytettäväksi eläintiloissa, maitohuoneessa eikä karjakeittiössä. Näytteenottoilmaisimen soveltuu erittäin hyvin käytettäväksi tuotantorakennuksissa. Ilma kulkee näytteenottoputkia pitkin näytteenottoilmaisimeen, jossa on tunnistimet ilman tunnistamista varten. Mahdollinen kosteus tiivistyy erillisiin astioihin.

Palovaroitusjärjestelmä antaa lisää aikaa toimia palon sattuessa. Rojon tilalla hälytys tulee kahteen puhelimeen ja hälytystä tehostaa yksi navetassa sijaitseva sireeni ja kaksi ulkona olevaa. Tilalla on pelastussuunnitelma kartta, jossa näkyvät kaikki eläinten ja ihmisten pelastustiet. Tällöin palokunnan on helppo toimia palon sattuessa, kun saatavilla on valmis suunnitelma onnettomuuden sattuessa.

Teksti & kuvat: Annu Korhonen

- Paloturvallisuus navetoissa on erittäin tärkeä asia suunnittelussa tuotantoa.
- Navetan tulipalo saa yleensä alkunsa viallisesta sähköasennuksesta eläintilan ulkopuolisissa tiloissa.
- Suuri osa päätoimisista maataloista on hyvin korkealla paloturvallisuuden riskiluokituksessa.
- Kysymyksessä ovat kalliit rakennukset, koneet ja eläinpääoma.
- Paloturvallisuuden lisäämiseksi ennakkotoimet ovat merkittävin tapa vähentää paloriskiä ja mahdollisten palojen aiheuttamaa tuhoa.

Lähteet: Lähivakuutus

Pelastussuunnitelma

- selvitetään keinot palon varhaiseen havaitsemiseen
- alkusammutusvälineet ja niiden sijainti
- eläinten ja ihmisten pelastautumistiet
- ensiapuvälineet
- työntekijöiden perehdyttäminen suunnitelmaan
- sähkön, veden ja ilmastonin katkaisu
- toimintaohjeet tulipalon, vesivahingon, sähkökatkon ym. häiriötilojen varalle

LANNASTA ENERGIAA HALOLASSA

MTT Halolan tutkimusmaatilän maatilakohtainen biokaasulaitos valmistui Maaningalla keväällä 2009. Valmistunut laitos käsittelee toimipisteen uudessa pihattonavetassa syntyvän lietelannan ja tilan vihermassaa. Laitoksen suunnitteli ja rakensi Metener Oy ja rakennuskustannukset olivat 350 000 €

Miksi laitos rakennettiin

Laitoksen tarkoituksena on tutkia ja kehittää biokaasuteknologiaa siten, että tekniikka olisi helpommin tavoiteltavissa maataloilille. MTT:n aikomuksena on tutkia, mitkä mahdolliset lisäsyötteet ovat kannattavia ja järkeviä biokaasuntuotannossa. Biokaasuteknologia on vielä suhteellisen kallista, mikä on teknologian käyttöönoton suurin pullonkaula maataloilla. MTT:n tavoitteena on kehittää biokaasuteknologiaa eläinsuojan ja pellon kokonaisuutena sekä siirtää käytännön tietoa toimijoille.

Prosessi

Lietelanta ohjataan navetasta vapaavaluntana raakalietealtaaseen, jossa lietettä sekoitetaan pumputavuuden ja tasalaatuisuuden varmistamiseksi. Altaasta lietettä siirretään 8 m³ vuorokaudessa pumpun avulla biokaasureaktoriin, jonka tilavuus on 300 m³. Lietteen lisäksi reaktoriin syötetään kasvibiomassaa erillisen syöttöyksikön kautta, jolloin saadaan aikaiseksi parempi metaanintuotanto kuin pelkällä lietelannalla.

Kaasukuvut ja energiantuotantoyksikkö

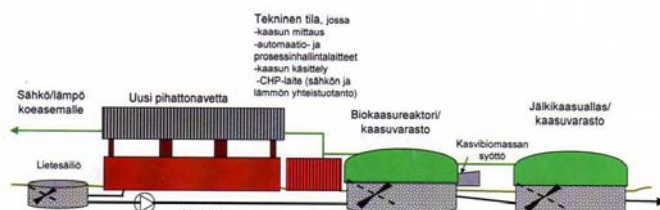
Liete lämmitetään 37 °C laan, jolloin luodaan reaktion bakteerikannalle otollisemmat olosuhteet. Lietettä myös sekoitetaan koko ajan, jotta massa pysyy tasalaatuisena. Reaktorissa syntyvä metaani ohjataan aluksi jälkikaasualtaan kaasuvaraan, ne reaktorin varsinainen käsittelyjäännös ohjataan jälkikaasuuntumista varten.

Jälkikaasualtaan kaasuvaraan täyttyttyä kaasu ohjataan takaisin biokaasureaktorin kaasuvaraan, josta se johdetaan sähkön ja lämmön tuotantoyksikköön. Syntynyt käsittelyjäännös pumpataan vanhoihin varastoaltauksiin, mistä jäännös levitetään kasvukauden aikana pelolle.

Sähkön ja lämmön tuotanto

Laitoksen toimiessa normaalikapasiteetilla biokaasulla tuotetaan vuosittain noin 420 MWh energiaa. Sähköntuotannossa käytetään uudentyypistä kaasumoottori – tasavirtageneraattoriyhdistelmää, joka mahdollistaa tasaisen generaattorin käytön myös vaihtelevalla biokaasumäärällä ja – laadulla.

Pakokaasusta talteen otetulla lämmöllä pidetään yllä reaktorin käyttölämpötilaa ja loppu lämpö hyödynnetään toimipisteen lämpöverkossa. Moottorin teho on noin 60 kW, josta kolmannes on sähköä ja loput lämpöä. Tuotetulla lämmöllä voidaan kattaa navetan lämmöntarve kokonaisuudessaan, mutta sähköntuotantoteho ei aivan riitä kattamaan sähkön tarvetta kulutuspiikkien aikana.

Kaaviokuva biokaasulaitoksesta (kuva Sari Luostarinen ja Teija Paavola, MTT)

Teksti & kuvat:
Ville Kosonen ja Tero Rönkkö

Lähteet: Auvo Sairanen, MTT

Yara vai Belor?

Ulkomaista vai Suomessa tehtyä lannoitetta? Siinäpä miettimisen aihetta viljelijöille.

Yara Suomi Oy on Yara International ASAn tytäryhtiö, joka myy ja markkinoi moniravinnelannoitteita maataloudelle, puutarhoille sekä metsän hoitoon.

Suomessa Yara on toiminut vuodesta 2008 Suomen valtion myytyä osuutensa Kemira Grow-Hown osakkeista. Yaralla on Suomessa neljä tuotantolaitosta: Uudessakaupungissa, Harjavallassa, Kokkolassa ja Siilinjärvellä. Siilinjärvellä on myös Länsi-Euroopan ainoa fosfaattikaivos.

Belor Agro Oy on vuonna 2007 perustettu yritys, jonka periaatteena on tuoda korkealuokkaisia lannoitteita kilpailukykyiseen hintaan.

Yhtiön lanseeraama Belor Premium -tuoteperhe valmistetaan KCKK-nimisessä venäläisessä lannoitetehtaassa, joka valmistaa kemiallisesti seostettuja granulatyyppejä lannoitteita pääasiassa Länsi-Euroopan vientiin. Premium Typpi 27:n valmistaja vuodesta 2008 on myös AZOT Novomoskovskaya.

Suomessa toiminnan perusta on yhteistyö alan eri toimijoiden kanssa. Logistiikan ja myynnin hoitavat markkinoilla jo pitkään toimineet omien alojensa osajat. Myynnin suorittavat pääasiassa yksityiset maatalouskauppiat.

Käyttäjän kokemuksia

YARAN hinnoittelupolitiikan muutos, kausihinnoittelusta maailmanmarkkinahintaan, laittoi

Valmet 565 keskipakolevittimen kanssa

monen viljelijän ajattelemaan muita ratkaisuja väkilannoitteiden toimittajista.

Maidontuottaja **Timo Korhosen** mukaan Yaran väkilannat ovat korkealaatuisia ja turvallisia käyttää.

- Pitkään toiminut asiakkuus Agrimarketin kanssa luo myös varmuutta toimitusten suhteen. Ainoa asia joka pisti miettimään viime syksynä, oli raju hintojen nousu, mutta lannoitteet ostettiin kuitenkin Agrilta.

Agrimarketilla on myös oma bonus järjestelmänsä, joka varmaan vaikuttaa ostopäätökseen monen kohdalla.

Pitkäaikaisena Kemira Grow-Hown väkilantojen käyttäjänä siemenviljan tuottaja **Esa Väätäinen** teki kahden muun viljelijän kanssa radikaalin ratkaisun.

- Ostimme koko rekallisen väkilantaa Belor Agrolta, koska Yara nosti hintoja viime syksynä radikaalisti, tämän syksyn ostoja ei ole vielä tehty, kertoo Esa Väätäinen.

- Laatu oli hyvä ja en ole huomannut minkäänlaista lajittumista moniravinnelannoitteissa. Myöskään lannoiterakeiden sulavuudessa en ole huomannut eroa Yaran lannoitteisiin nähden. Säilyvyys on ollut suursäkeissä hyvä, koska venäläiset käyttävät kaksinkertaista suursäkkiä, kun taas Yara käyttää yksinkertaista. Paakkuja on jopa vähemmän kuin vastaavissa Yaran säkeissä. Väätäinen kommentoi.

Tämän päivän hinnoilla on Belor Agron väkilannat ovat keskimäärin 12,2 % edullisemmat kuin Yaran, jos ei huomioida rahteja.

Teksti: Kyösti Loimi
Kuva: Timo Väisänen

Maaseudun haastavaa hallinnointia

Eero Pulkkinen on toiminut vuodesta 1995 asti Iisalmen kaupungin maaseutusihteerinä.

Eero Pulkkisella on käytännön kokemusta vuokratilan pyörittämisestä 80-luvulla ja lisäksi työkokemusta kaupan alalta. Eero kävi peruskoulun jälkeen viljelijän tutkinnon aikuiskoulutuksena. Hän aloitti Peltosalmen maaseutuopistossa agrologitutkinnon 1989 ja valmistui sieltä vuonna 1992. Amk-agrologi muuntokoulutuksen hän suoritti vuonna 2000. Johtajakoulutuksen Eero suoritti 2000-luvun alussa.

Maaseutusihteerin työnkuva

Maaseutusihteerin työ on paljolti papereiden pyörittelyä ja siihen kuuluu paljon neuvontatehtäviä. Työ on myös hyvin kausiluontoista. Keväällä ja talvella on kiireisintä aikaa, kun tukihakemusten täyttäminen tulee ajankohtaiseksi ja viljelijät tuumivat miten olisi parasta toimia. Muutoin töitä on tasaisesti pitkin vuotta. Työhön kuuluvat hallinnollinen tarkastaminen, erinäiset asiakaskäynnit ja lukuisiin hankkeisiin osallistuminen.

Omaan työhönsä ja työnkuvansa Eero Pulkkinen on tyytyväinen ja työnsä hän tuntee hallitsevan hyvin. Maatalousyrittäjyyden lisäksi hän on ollut myös kaupallisella puolella töissä, mutta se ei oikein tuntunut omalta alalta. Hänen ja monen muun mielestä työn mielekkyys on ensiarvoisen tärkeää ja usein se meneekin palkkauksen edelle työtä valitessa.

Yhteistyötä kuntien välillä

1995 Suomi liittyi Euroopan Unioniin, jonka jälkeen maataloudessa alkoi näkyä selvä

Eeron työpäivät täyttyvät pitkälti toimistotöistä

rakennemuutos. Omassa työnkuvassaan Eero ei ole kokenut suuria muutoksia, mutta jotain pientä kuitenkin. Kenttätyöt ovat vähentyneet ja työt painottuvat enemmän toimistoon.

Nykyään kunnat joutuvat pakostakin tekemään nykyään paljon yhteistyötä lähikuntien kanssa. Esimerkiksi maaseututoimiston palvelut on eriytetty ja Iisalmen kaupungilla on yhteistyösopimus Keiteleen ja Pielaveden kuntien kanssa. Keiteleellä ja Pielavedellä on taas yhteinen maaseutusihteerin. Iisalmen kaupungilla on hoidossa maksuasiat ja Keiteleen maaseutusihteerin hoitaa Iisalmen kaupungin sitoumusasiat. Pielaveden kunta hoitaa hallintoviranomaispalvelut ja Iisalmissa hoidetaan maatalouden sitoumusasiat. Järjestely kuulostaa konstikkaalta, mutta näin ehkäistään tehokkaasti väärinkäytösten syntyminen.

Perinteet

Iisalmissa agrologeilla on pitkät perinteet oman lehden teossa. Iisalmen maaseutuopistolla agrolgien kurssijulkaisua alettiin julkaista vuonna 1987. Alun perin lehden nimi oli Pemolainen

Eeron omana opiskeluaikanaan lehti tehtiin toisena opiskeluvuonna. Hän pitää sitä myönteisenä kokemuksena kuten muutenkin saamaansa oppia Peltosalmen maaseutuoppilaitoksen amk-tutkinnolta, silloiselta Pohjois-Savon ammattikorkeakoululta.

Teksti & kuva: Juha Leinonen

KONEIDEN TUONTI ULKOMAILTA

Nykyaikana kalliit koneiden hinnat ajavat viljelijät hankkimaan koneensa ulkomailta. Tarkoituksena ei ole tuoda ulkomailta kone, vaan motiivina on edullisempi hinta.

EU:n myötä Euroopan sisäinen tavaraliikenne on helpottunut, joten koneiden tuonti on helppoa. Konekauppa on muuten samantapaista kuin Suomessa, erona on että kaupat tehdään puhelimen ja sähköpostin välityksellä. Jututtimme kiuruvetistä maanviljelijää Unto Harmoista, jolla on kokemusta useamman koneen tuonnista omaan käyttöön.

Pitkällinen prosessi

Koneen hankinta lähtee käyntiin konetarpeen kartoituksesta. Sopivan koneen löytyessä aletaan kartoittaa hintamarkkinoita kotimaassa ja ulkomailla. Valuuttamarkkinat on syytä ottaa huomioon, koska esimerkiksi Ruotsi ja Englanti eivät kuulu eurovaluutan piiriin, joten valuutan kurssivaihtelut kannattaa hyödyntää. Netistä löytyy helposti koneita ja siellä on myös helppo tehdä vertailuja.

Kone kannattaa hankkia merkkiliikkeen kautta, jotta tuotteella olisi voimassa varaosatarve. Yhteydenpito hoidetaan pääasiassa sähköpostitse, tällöin erinomaista englanninkielen puhetaitoa ei tarvita. Kalliimpi kone kannattaa käydä paikanpäällä koeajamassa, koska matkat saa-

daan verovähennykseen konehankintamatkan yhteyteen.

Kauppojen varmistuttua soviin myyjän kanssa, että he toimittavat koneen satamaan maksun tullessa tilille. Ostaja tekee jonkin laivavarustamon kanssa sopimuksen koneen tuonnista Suomen satamaan. Tässä yhteydessä kannattaa antaa myyjän puhelinnumero laivavarustamolle, jolloin he voivat sopia suoraan myyjän kanssa koneen lastauksesta.

Koneen tullessa Suomeen hankitaan koneelle lavettikyyti tai ajetaan kone itse tilalle. Hankittaessa esimerkiksi traktori ulkomailta, se pitää maahantuontikatsastaa ennen käyttöönottoa Suomessa. Tämäkin on hyvä tarkistaa katsastusasemalta etukäteen, ennen kuin kyseistä konetta tuodaan Suomeen. Koneella täytyy olla EU:n tyyppihyväksyntätodistus, joka on oltava koneen mukana tullessa Suomeen.

Tuontiprosessi ei vaadi paljoa paperityötä, koska maatalouskoneen saa tuoda verovapaasti Suomeen. Koneen myyjälle täytyy todistaa olevansa alv-vollinen Suomessa, jolloin kone voidaan myydä lähtömaassa alv-verottomana. Verottajalle täytyy vain tehdä ilmoitus koneen ostosta EU-alueelta. Prosessin kesto on pitempi kuin Suomessa, riippuen sen mukaan käykö konetta katsomassa paikan päällä. Tällöin aikaa on hyvä varata reilun kuukauden verran.

Koneen saa tarvittaessa nopeastikin, jos konetta ei käy katsomassa paikan päällä, mutta tällainen on riskiestos.

Kaivinkone	Fiat Hitachi ex165	
	Eng.	Suom.
vm.	2003	2003
Tuntimäärä h	4100	6000
Hinta €	40 000	67 000
Rahdit €	n. 2 000	n. 1 000
Hintaero €	26 000	

Kaivinkoneen hankinnan kustannusvertailu Englannista ja Suomesta

Mitä tämä vaatii ostajalta

Ostajalta koneen tuonti ei vaadi ihmeitä. Tarvitaan omaaloitteisuutta, uskalaisuutta, maksuvalmiutta ja välttävää englanninkielen taitoa. Ennen yhteydenottoa kannattaa valmistautua tankkaamalla ammattisanastoa. Koneen hankintamatka kannattaa ottaa loman kannalta, koska kyseisellä matkalla kokee paljon, mitä turistimatkoilla ei koe. Euroopasta voidaan myös hankkia sellaisia koneita, joilla ei ole edes maahantuontia Suomessa. Koneen tuonti ulkomailta vaatii pientä vaivannäköä, mutta sillä voi saada vastaavan koneen jopa puolta halvemmalla kotimaan markkinoihin verrattuna.

Teksti:

Ville Kosonen ja Tero Rönkkö

Kuva: Unto Harmoinen

Kustannusvertailun kohteena ollut kaivinkone

Vaihdelaatikkoon takuuremontti Suomessa

Tuontitraktori kannattaa ostaa isolta organisaatiolta

Ajatus JCB Fastracin maahan-
tuonnista syntyi 2000-luvun
alussa, kun navetan laajennuksen
yhteydessä meidän tilalla luovut-
tiin viljanviljelystä ja keskityttiin
pelkästään säilörehuntuotantoon.
Peltolohkot sijaitsevat maantie-
teestä johtuen suhteellisen kauka-
na tilakeskuksesta. Siitä ei ollut
erityistä haittaa viljanviljelyssä,
mutta kun säilörehuntuotannossa
säilörehu korjattiin noukinvaunul-
la, tuli pitkästä rehunsirtoetäi-
syydestä rasite. Asialle piti tehdä
jotakin.

Peltoja ei voi siirtää lähem-
mäksi, mutta kun siirtonope-
utta kaksinkertaistetaan, siirtyvät
pellotkin tavallaan puolta lähem-
mäksi. Myös kuorman kasvatta-
misella on sama vaikutus. Toisin
sanoen perävaunun kantavuutta
kaksinkertaistamalla 12–24 ton-
niin siirtyy pellot myös puolet lähem-
mäksi.

Tutkin avoimesti markkinoilla
olevaa traktoritarjontaa. Riit-
tävän nopea ja tehokas traktori oli
mielestäni JCB Fastrac 3185.
Englantilaisella merkillä on Suo-
messä maahantuoja, mutta uuden
hintaa oli minusta liian kova. Käy-
tettyjä ei Suomesta ollut saatavil-
la.

Vierailin netissä JCB:n eng-
lantilaisilla kotisivuilla. Tar-
jolla oli käytettyjä traktoreita mie-
lestäni kohtuulliseen hintaan.
JCB:llä on Iso-Britanniassa koko
saarivaltion kattava myyntiketju.
Soitin myyntiorganisaation kes-
kukseen ja pyysin saada jutella
sopivan traktorimyyjän kanssa.

Kerroin asiani myyjälle. Hän
Kerppysi minua lähettämään
omaan sähköpostiinsa vielä yksi-

Ulkomailta tuotu JCB Fastrac 3185

tyiskohtaiset toivomukset
rista, jota olin etsimässä. Kun so-
piva traktori tulee kohdalle, hän
lupasi lähettää siitä kuvat, tekni-
set tiedot ja hinnan sähköpostiini.
Viikon kuluttua sain sähköpostia
myyjältä. Toivomusteni mukai-
nen traktori oli löytynyt myynti-
ketjun alueelta 200 kilometrin
päästä myyjästä.

Varasin lennon netistä ja kol-
men päivän kuluttua olin jo
potkimassa JCB:n renkaita 200
kilometriä Lontoosta lounaaseen.
Traktori oli huollettu ja koeajon
perusteella se oli kunnossa. Myö-
hemmin samana päivänä tein
traktorista myyjän kanssa kaup-
pakirjan, jossa sovittiin satama,
johon traktori toimitetaan, sekä
maksutapa. Traktori maksetaan
ennen satamaan toimittamista.
Myyjä lupasi lähettää laskun pa-
rin päivän sisällä.

Kului pari viikkoa kotiinpa-
luun jälkeen eikä laskua ol-
lut vielääkään tullut. Koetin soittaa
myyjälle, mutta en saanut häntä
yrityksistä huolimatta kiinni.
Muutaman päivän kuluttua sain
sähköpostia myyjältä. Hän kertoi,
että liike, jossa kävimme katso-
massa traktoria, oli myynyt sen
samana päivänä toiselle asiak-

kaalle. Traktori oli myyty kahteen
kertaan. Ketjuun kuuluva naapuri-
liike oli valmis perumaan kaupan
toisen asiakkaan kanssa, mutta si-
käläinen asiakas ei luopunut trak-
torista.

Pattitilanteen ratkaisuksi myyjä
P tarjosi minulle tilalle vähem-
män ajettua samanlaista traktoria.
Hän vakuutti koneen olevan kun-
nossa. Suostuin kauppaan, koska
kevät oli jo pitkällä maaliskuulla.

Kahden viikon päästä olin ha-
kemassa traktoria Oulun sa-
tamasta. Ajettuani pari kilometriä
kotiin päin, huomasin että kol-
mosvaihte ei pysynyt päällä muu-
ten kuin vaihdekeppiä painamalla.
Soitin heti kotimatalla myyjälle
ja kerroin tilanteen. Hän kuunteli
puhelimien välityksellä vaihdelaat-
ikon kurinaa. Ed-myyjä sanoi:
”don’t worry we don’t leave you”.
Ed lupasi heidän maksavan trak-
torin vaihdelaatikon korjauksen.

Vein traktorin huoltoon Seinä-
joelle. Huolto korjasi vaih-
delaatikon takuutyönä ja kuvasi
rikkinäiset synkrorenkaat ja läheti
kuvat sähköpostilla Englantiin
dokumentoitavaksi.

Loppu hyvin, kaikki hyvin.
L Alkuhankaluuksien jälkeen
traktori on toiminut moitteetto-
masti. Jälkeenpäin olen miettinyt
kuinka asiat olisivat edenneet jos
myyjänä olisi ollut yksityinen lii-
ke maailmanlaajuisen myyntiorg-
anisaation sijasta.

Teksti: Unto Harmoinen

Kuva: Ville Kosonen

Myö pienet ja viattomat... agroholistit

Me siis olemme LMA7 ja LMB7, yhdessä ja erikseen. Olemme iso ryhmä ja adjektiivejä meitä kuvataksaan saa kerättyä aivan yhtä monta, kuin meitä on. Fiksuja ja filmaattisia, iloisia, ystävällisiä, yritteliäitä ja erityisellä taidolla varustettuja: nimittäin maalaisjärjellä.

Yhdeksän poikaa ja 21 tyttöä. 13 heppaa ja 17 lehmää, kuten me sen ilmaisemme. Eli kaiken kaikkiaan 30 ryhmämäläistä. Matkan varrella osa on karsiutunut pois ja osa tulossa takaisin ajan myötä.

Kun yhteen lyödään 30 persoonaa, 30 tietäjää ja taitajaa, saadaan maat ja mannut myllättyä melko tehokkaasti. Toisinaan maassamme on hieman liikaa ravinteita, mutta lopulta juuri ne antavat kasvuvoimaa. Kaiken kaikkiaan olemme kuitenkin todella ihania. Ymmärrämme toisiamme, tosin aina ei tiedä ymmärtävätkö toiset meitä. Ryhmähenkemme on hyvä, kerrassaan mainio. Apua löytyy ja auttajia myös.

Yhteinen päämäärämme on se, joka pitää meidän kasassa. Se on monipuolinen koostuen meistä kaikista ja mielipiteistämme. Aina eivät mielipiteet mene yksin, ja keskustelua syntyy. Lopulta jokaisen ajatuksen pohjalla on kuitenkin se meidän yhteinen asiamme, rakkaus maaseutuun, maatalouteen ja kaikkeen siihen mikä sen rakentaa. Eli elämän peruselinehtoihin.

Opiskelumme on innovatiivista. Me annamme kaikkemme tai ainakin yritämme. Opiskelun ohessa menemme, tulemme ja olemme yhdessä. Kokemukset reissuista, opintomatoista, opinnoista ja yhteisestä matkastamme kohti tulevaa, tekevät meistä vahvoja. Se tekee meistä tulevaisuuden osaajia maaseudulle. Agrologeja – AMK agrologeja.

*Kehumatta paras, vaikka kehuja meistä tuleekin niin silti paras.
Yhdessä ja erikseen,*

LMA7 & LMB7 xxx

Aikuisopiskelijat

Unto Harmoinen, Kiuruvesi

Ensin 26 vuotta maataloutta käytännössä, nyt teoriassa.

Tuovi Huttunen, Vieremä

Välillä oppimassa, välillä opettamassa.

Kyösti Loimi, Tervo (puuttuu kuvasta)

Rauhanturvaaja Vesannolta.

Tekijät: Eeva Ojala, Sanni Murtola ja
Essi Taipale

AMK-agrologit vuosimallia 2011

LMA7, peruslinja

Mirjami Neuvonen, Satu Pitkänen, Annu Korhonen, Lea Härkönen, Niina Väisänen, Hannele Rissanen, Anita Oksman, Laura Mulari, Tuomas Hyvönen, Petteri Huttunen, Joni Toivanen, Ville Kosonen, Arto Vähäsöyrinki, Tero Rönkkö, Pekka Tenhunen, Juha Leinonen

LMB7, hevostalouden suuntautumisvaihtoehto

Taina Lappalainen, Jennika Holopainen, Maiju Junttila, Timo Väisänen, Essi Taipale, Eeva Ojala, Sirpa Lipponen, Sini Ahponen, Johanna Karhunen, Jenna Laakso, Elina Laitinen, Sanni Murtola, Niina Nissinen, Anni Kulhomäki

Me pienet ja viattomat - LMA7 ja LMB7

Vuonna 2007 Savonia- ammattikorkeakoulussa opintonsa aloitti aiempia vuosia suurempi joukko luonnonvara-alan opiskelijoita, kaiken kaikkiaan 42 tulevaisuuden agrologia. Opintotarjonta laajeni ja vuodesta 2007 alkaen opiskelijoilla on ollut mahdollisuus suuntautua myös hevostalouteen.

Perusmaatalouteen suuntautuneiden lisäksi opiskelun aloittivat hevostalouteen erikoistuvat opiskelijat. Uutena hakukohteena ollut hevostalouden suuntautumisvaihtoehto keräsikin ensimmäisenä vuotenaan suuren joukon hakijoita. Lisäksi syksyllä 2007 aloitti myös monimuotokoulutuksena toteutettava aikuisopiskelijoiden ryhmä eli eLMA.

Opinnot kohti agrologitutkintoa

Kaksi ensimmäistä vuotta opiskelimme yhtenä suurena ryhmänä maatalouden perusteita perehtyen mm. kasvinviljelyyn, yritystalouteen sekä kotieläintuotantoon. Kesällä 2008 suoritimme maatalousharjoittelun, jolloin pääsimme soveltamaan oppiamme asioita käytännössä. Kesä 2009 kului kasviston keruun parissa ja tulevana kesänä on tiedossa työelämäharjoittelu alan yrityksissä.

Nyt kolmantena vuonna on aika erikoistumisopintojen, mikä tarkoittaa käytännössä joukon hajautumista kahteen erilliseen ryhmään suuntautumisvaihtoehtojen mukaan. Kolmannen vuoden myötä valmistuminen tulee hetki hetkeltä lähemmäksi. Ajatukset oppinäytetöistä alkavat muotoutua ja valmistautuminen työelämän haasteisiin jatkaa kulkuaan. Jännityksellä siis odotamme, mitä tuleman pitää.

Teksti: Eeva Ojala ja Sanni Murtola

Kuvat: Laura Mulari, Timo Väisänen, Tero Rönkkö

Laulava agrologi Virpi Piippo

Tänä vuonna tangomarkkinoilla menestyksekkäästi kolmanneksi sijoittunut Virpi Piippo on myös maatilan emäntä sekä opiskelija Savonia-ammattikorkeakoulussa.

Vuonna 2005 **Virpi Piippo** palasi kotitalalleen Tavastkenkään ja alkoi pyörittää tilaa miehensä kanssa. Samalla he vaihtoivat tilan tuotantosuunnan lypsykarjasta hiehon kasvatukseen.

Piipon suunnitelmissa oli peruskoulun jälkeen maatalousoppilaitos, mutta siihen aikaan ei maataloutta oli vaikea päästä opiskelemaan suoraan peruskoulusta. Niinpä Piippo lähti opiskelemaan Haapavedelle ammattikouluun, josta hän valmistui kahden vuoden kuluttua keittäjäksi. Sen jälkeen hän meni Koivikkoon karjatalouskouluun ja samoihin aikoihin kävi myös karjantarkkailukurssin.

Karjanhoitajan työpaikka Keskilän maatalousoppilaitoksella aukeni Piipolle opintojen jälkeen. Neljän vuoden jälkeen Piippo pääsi karjantarkkailijaksi alueelle Haapavesi-Oulainen. Piippo halusi jatkaa opiskeluaan joten hän lähti Lahteen seminologikouluun. Tämän jälkeen hän toimi 13 vuotta seminologina, joista viimeiset kolme vuotta alkiosiertoseminologina. Piippo on myös valmistunut agrologiksi 1997.

Vuonna 2007 Piippo jätti työnsä seminologina ja keskittyi vain tilan hoitoon ja laulu-uraansa. Syksyllä 2008 Piipolla oli rauhallinen kausi, joten hän päätti lähteä opiskelemaan AMK-agrologiksi Iisalmeen päivittäkseen alan tie-

tämystään. Tavoitteena hänellä on valmistua ensi jouluna.

Erikoistunutta hiehon kasvatusta

Peltoa on nurmella ja laitumena 42 hehtaaria. Tilalle mahtuu tällä hetkellä 60-70 hiehoa. Ensimmäiset hiehot tulivat jo vuonna 2004, mutta tuotantosuunta vaihtui kokonaan vasta 2005. Hiehot ovat kasvatettavana Maitoaho Ay:lle. Hiehot ovat kahdessa eri tilassa. Uudempi puoli on rakennettu parsinavetaksi lypsykarjalle vuonna 2003. Hiehot pärjäävät hyvin parissa, vaikka parret ovatkin pienille hiehoille suurehkoja. Vanhempi puoli muutettiin vuonna 2006 pihatoksi.

Vasikat saapuvat tilalle kolmen tai neljän kuukauden ikäisenä ja lähtevät tilalta pari kuukautta ennen poikimista. Ne tulevat aina kymmenen eläimen ryhmissä, koska tilat on mitoitettu sille eläinmäärälle sopiviksi. Ryhmä saa pysyä yhdessä koko tilalla viettämänsä ajan. Piipon mielestä on mukavaa, kun hän ehtii oppia tuntemaan eläimet ja että ne eivät lähde tilalta teuraaksi. Piippo siementää hiehot itse ja ajoittaa siemennykset niin, ettei Maitoaho Ay:llä tule poikimisten kanssa ruuhkaa. Päivisin työaika kuluu navetalla aamuisin ja iltapäivisin kerralla noin puolitoista tun-

tia. Lisäksi on iltatarkastuksella käynti, sekä tietenkin kaikki muut tilan työt.

Tilan kehittäminen on Piipolle tärkeä asia. Jatkossa voi olla mahdollista, että pariskunta muuttaa navetan kokonaan pihatoksi. Navetassa on paljon ylimääräistä tilaa ja korjauksella siihen voisi saada jopa 140 eläinpaikkaa. Piipon mielestä pihatto on eläinten hyvinvoinnille paras ratkaisu.

Virpi Piippo tuntee eläimensä hyvin.

PIELAVEDEN APTEEKKI

Puistotie 11, 72400 PIELAVESI
Puh. (017) 861 366

**KIURUVEDEN
KAUPUNKI**

Laulu-ura

Seminologiopintojen aikaan kurs-sikaverit houkuttelivat laulamaan karaokea. Innostus alkoi ja pik-kuhiljaa Virpi Piippo alkoi esiin-tyä livebändin kanssa. Siihen ai-kaan hän kiersi tanssiorkesteri Piippolan Pelimannien kanssa keikoilla ja erilaisissa kilpailuissa.

Nykyään Piippo esiintyy suu-rimmaksi osaksi tanssilavoilla. Useimmiten orkesterina toimii Elixir. Varsinkin kesä on kiireistä tanssilava-aikaa. Myös pikkujou-lukaudella on paljon esiintymisiä. Keikat ovat yleensä viikonloppui-sin ja Piippo on haluttu esiintyjä häihin, syntymäpäiville, hautajai-siin ja ravintoloihin.

Virpi Piippo on osallistunut jo useana vuonna Tangomark-kinoille, mutta tämä vuosi oli tä-hän mennessä menestyksekkäin. Kolmas sija finaalissa oli Piipolle hänen uransa kohokohta. Sen seu-rauksena esiintymispalkkiot ovat nousseet ja ihmiset ympäri Suo-men tuntevat Piipon. Myös ky-syntä on lisääntynyt.

Vaikka Piipolla riittääkin puu-haa tilan, opiskelujen ja esiinty-misten kanssa, hän on myös inno-kas harrastustensa parissa. Joka päivä tulee käytyä lenkillä poh-janpystykorva Tiltun kanssa. Piippo käy säännöllisesti kun-tosalilla ja harrastaa näyttöleimis

tä. Hän toimii myös Oulun agro-logiliitossa.

Välillä voi olla vähän hankalaa sovittaa yhteen kaikki menot. Piippo kehuukin alueen hyviä lo-mituspalveluja, jotka helpottavat huomattavasti esimerkiksi kei-koille lähtemistä.

Piipon mies tietenkin hoitaa ti-lan töitä ja lähellä asuva isä on yhä oikea työmyyrä. Piipon vanhemmat auttavat mielellään ti-lan töissä.

Teksti & kuvat: Jennika Holopai-nen ja Jenna Laakso

RUNNIN KYLPYLÄ
Runnintie 407 A, 74595 Runni
p. 017-7687 51, myyntipalvelu@runni.fi, www.runni.fi

- Viher-rakentaminen
- Istutustyöt
- Puut – Pensaat – Perennat
- Betoni- ja kivityöt

Säyneenjoen Taimitarha Oy

70900 TOIVALA, puh. 017-4651 037, auto 0400 573 032

Betoniammät
kaikkiin käyttötarkoituksiin

**pihakivet ja -laatat
kaivonrenkaat
valmisbetoni
kellarielementit
betonielementit**

AMMÄT BETONIT OY

PL 19, 89601 Suomussalmi
puh. (08) 617 900, fax (08) 617 9020

**Maatalouskoneiden
varaosat nopeasti
ja edullisesti!**

Varaosat

- yleistarvikkeet
- BP ja AMBRA öljyt
- Ambro työkalut
- Koyo Laakerit
- Dichta Tiivistet
- Hydraulikka (letkut, komponentit)
- NH ja Case alkuperäisvaraosat
- Tarvikevaraosat lähes kaikkiin merkkeihin (oman maahantuonnin ansiosta kilpailukyiseen hintaan)
- Heinätyökoneiden kulutusosat
- Puimuriosat
- Obtibelt työkoneihinat
- Osat auroihin
- Aitustarvikkeet
- Karjaloustarvikkeet

Konemyynti

- New Holland ja CaseIH

Korjaamopalvelut

- kaikki merkit

Toivittamme, että teidän lisäksenne, Joutsassa ja Kuopiossa, lisäme toimipisteet päivärastot 32.000 nmlkierästä mahdollistaa nopeasti toimittua erikoisemmissäkin tarpeissa. Varusteluohjelman laulumattomat varaosat saatte nopeasti lentorahina Euroopasta.

Seika ja vertaa hintaa, se kattaa varmistet. Toimitukset nopeasti ympäri Suomen maata-kuolon ja Postin kautta.

LH-OSA OY

IISALMI
Puh. 020 743 9943 Fax 020 743 9944

KUOPIO
Puh. 020 743 9930 Fax 020 743 9931

JOENSUU
Puh. 020 743 9960 Fax 020 743 9961

www.lh-osa.fi

Vankilasta kouluun

Sukevan avovankilaosaston lakkauttamisen myötä osa siellä olleista kyytöistä vapautettiin Seppälän koulutilalle. Itäsuomenkarja eli kyytöt ovat totutelleet uuteen asuinympäristöönsä nyt hieman yli vuoden. Kävimme ihastelemassa niitä ja kysymässä kuulumiset.

Sateisena maanantaiaamuna kolmikymmenpäinen kyyttölauma oli juuri tullut aamulypsyltä ja odotti kylmäpihatossa laiturille pääsyä. Osa kyytöistä söi ja loput makasivat parsillaan märehimässä. Pikkuvasikat puolestaan olivat pihaton lämpimällä puolella valmistautumassa päiväunille sonnien jo vedellessä sikeitä. Seppälän koulutilasta tuli itäsuomenkarjan elävä geenipankki Sukevan kyyttöjen siirrettyä sinne.

Pikku-Esikko ihmettelemässä maailman menoa.

Vauhdikas arki

Kyytöt ovat todellisia laumaeläimiä. Esimerkiksi laiturelta lähtiessä hätä on suuri, jos yksikin jää muista jälkeen.

Työntekijöiden mukaan kyytöt on helppo ottaa navettaan, sillä yhdenkin lähtiessä tulemaan lähtevät muut sitä seuraamaan. Pihatto itsessään on tuntunut isolta pienikokoisille kyyttöille. Lehmät makaavat parsissa välillä poikittain, koska ne on mitoitettu ayrshirelle ja holstein-friisiläiselle. Kyytöt ovat osoittautuneet luonteikkaammiksi ja vilkkaammiksi kuin tilan entiset rodut.

Kyyttöjen keskituotos on pyörinyt 2 500 - 3 000 kg paikkeilla, mutta muutamat yksilöt ovat jo lypsäneet 7 000 kg. Seppälässä kyytöt ruokitaan omalla tilaseoksella, jonka avulla keskituotosta pyritään nostamaan. Ruokinnan kanssa tulee kuitenkin olla varovainen, etteivät kyytöt liiole. Työntekijät ovat huomanneet, että maidon korkeatuotos tulee piikkinä jonka jälkeen se laskee melko alas ja tasaantuu. Yleisesti oletetaan, että kyytön maidon rasva- ja valkuaispitoisuudet olisivat valtarotujen pitoisuuksia korkeampia, mutta Seppälässä ne eivät juuri poikkea entisen karjan pitoisuuksista.

Osa tilan kyytöistä pidetään koko ajan ummessa, mutta kuitenkin poimitetaan säännöllisesti. Tällaiset yksilöt omaavat niin omaperäisen luonteen, ettei niitä ole pystytty opettamaan lypsyasemalle. Nämä lehmät täytyy pitää, jotta harvinaiset sukuhaarat eivät kuolisi.

Kyytöt ovat innokkaita poseeraamaan kameralle.

Kyyttökannan säilyttäminen

Seppälän koulutilalle on syntynyt jo useita uusia kyyttösukupolvia. Koulutilan työntekijöiden mukaan kyyttöillä ei ole ollut poikimavaikeuksia vaan ne suorastaan ”sylkäisevät” vasikan ulos. Suurin osa niistä on kesäpoikivia. Tilalle on syntynyt myös useita kaksoisvasikoita, jotka ovatkin kyyttöille hyvin yleisiä. Kyyttöjä siementäessä tulee olla tarkkana, että suvut säilyvät puhtaina eivätkä sekoituisi keskenään. Tilalla on käytössä myös oma sonni, jolla astutetaan hiehoja.

Kyyttöille on tehty alkiohuuhdeluja. Alkioista parhaimmat ovat pakastettuina geenipankeissa ja osalla on tiineytetty tilan hiehoja. Yhdelle kyyttöille on laitettu kaksi alkioita ja työntekijät jännittävät syntykö niistä kaksoisvasikat. Tilan suunnitelmissa ei ole tuotannon laajentaminen vaan eläinmäärä pyritään pitämään vakiona eläinkapasiteetin ollessa rajallinen. Tilalle syntyy välillä vasikoita, joita kyytöistä kiinnostuneen on mahdollista tiedustella.

Seppälän koulutila antoi turvapaikan uhanalaisille kyyttöille. Toivottavasti tulevaisuudessa monesta suomalaisesta navetasta löytyy omaa, alkuperäistä maataiskarjaamme!

Teksti & kuvat: Satu Pitkänen

Maatalouskaupan ammattilainen

Ratkaisut tilan jokaiseen hetkeen.

Lisää Agrimarketista: www.agrimarket.fi

**Stora Enso - joka päivä
maakunnan elämässä**

Suomalaista puukauppaa jo vuodesta 1872.

Stora Enso Metsä
p. 02046 1478

www.storaenso.com/metsa

LIVAKKA
by AM Agro

**PARTURI-KAMPAAMO
JIITUKKA**

AAKI ma-la 9-17

Laaksotie 26, 72400 PIELAVESI

Puh. 0400 294540

TERVETULLOO KÄÄMÄÄN!

IPY

FINNET

Yhdistää maailman kotiin.

>>>>>> www.ipy.fi

VARPAISJÄRVI

- KULJETINJÄRJESTELMÄT
- KONEIDEN KORJAUKSET
- HITSAUS JA KONEISTUS
- TARVIKEMYynti

WWW.TUOMETALL.FI

Bonusta jopa 5 %

MARKET

Pielavesi, puh. 197 600 ma-pe 7-21, la 7-18

Suomenhevonen 2009 -kiertue

Suomenhevonen täytti 100 vuotta vuonna 2007, ja se julistettiin meidän kansallishevoseksemme. Juhlavuosi on antanut pohjaa Tulevaisuuden Suomenhevonen -verkostohankkeelle, jonka tavoitteena on vaikuttaa suomenhevosen kysyntään ja elinkeinojen kehittämiseen.

Suomen Hippos ry:n sekä Suomenhevonen-verkostohankkeen järjestämä Suomenhevonenkiertue 2009 on vierailut antamassa tietoa ja tulevaisuuden kuvia neljällä paikkakunnalla tänä vuonna. Hanketta rahoittaa Maa- ja metsätalousministeriö Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän suosituksesta. Kiertue sai päätöstilaisuutensa Kuopion Sorsasalossa 2.10.2009.

Tilaisuudessa annettiin faktaa ja visioita nimekkäiden luennoitsijoiden toimesta meidän kansallishevosestamme. Lisäksi alueellisia erityispiirteitä käsitteli mm. Pohjois-Savon hevosjalostusliiton varapuheenjohtaja **Heikki Kinunen**. Mielenkiintoisen lisän suomenhevostekemuksista ja – näkemyksistä antoivat ravivalmentajat **Jukka-Pekka Kauhanen** ja **Tero E. Mäenpää** sekä suomenhevostekasvattaja **Mikko Väisänen**. Iltapäivää eteenpäin vei **Antti Pylkkänen** juontamalla ja haastatteleamalla edellä mainittuja asiantuntijoita.

Faktaa ja visioita

Suomenhevonen on ainut alkuperäinen Suomessa kehitetty rotu. Jalostus on kulkenut monia polkuja vuosien saatossa, paljon on kehittynyt, mutta paljon on vielä työtäkin. Suomenhevosen jalostuksesta ja kasvatuksesta tilaisuudessa luennoi **Terttu Peltonen** Suomen Hippos ry:stä.

Kasvatustoiminta on ollut pitkään ravipainotteista, mutta viime

vuosina yleishevosemme ratsu- ja pienhevostekasvatus on noussut.

Kasvatustoimintamme on huomattavasti suurempaa kuin naapurimaiden kylmäveriroduilla.

Vuosittain astutetaan noin 2300–2400 tammaa, kun vastaava luku Välimeren tuolla puolen on noin 1000 tammaa. Vielä muutamia vuosikymmeniä sitten kylmäveristen ravikilpailuissa suomenhevostekalle kaavailtiin 20 metrin takamatkaa, jotta se ei olisi ollut niin ylivoimainen.

Nykyään suomenhevonen tarvitsisi 20 metriä etumatkaa, jotta se pärjäisi. Eläinlääkäri **Antero Tupamäen** esitys kertoi kasvavan suomenhevosten valmistuksesta. Puheenvuoro antoi ajatuksia siihen, kuinka etumatka saataisiin jälleen takamatkaksi. Tupamäen tärkein kysymys oli, kuinka saada nuori hevonen nuorena radalle? Tällä hetkellä vain 25 % nelivuotiaista suomenhevostekista tulee starttiin.

Suomenhevonen on iso ja massiivinen rotu joka tarvitsee aikaa kasvaakseen, mutta kasvatustajat ja valmentajat voivat vaikuttaa kasvuun ja kehittämiseen. Tupamäki painotti liikunnan merkitystä kasvatustajalla. Suomenhevosten liikuntakäyrän tulisi kulkea samaa rataa kasvukäyrän kanssa.

Yleisöä oli saapunut paljon Sorsasaloon.

Paras tae varsan kehittymisessä kilpailijaksi, on sen urheiluttaminen jo varsana”. Liikunnan tasaisuuden myötä tulee kiinnittää huomiota myös ruokinnan tasaisuuteen. Lihava varsa ei ole hyvä varsa.

Sorsasaloon raviradan toimitusjohtaja **Alexi Kolehmainen** piti puheenvuoronsa ravikilpailutoiminnasta. Sorsasalossa 40 % lähdoistä on ollut Suomenhevosten lähtöjä. Ensi vuonna Lounasraveja lisätään, minkä pelätään vähentävän suomenhevosten lähtöjen määrää.

Tulevaisuuden hevonen

Suomenhevonen on tunnettu ja elinvoimainen rotu Suomessa, mutta työ sen puolesta tuskin tulee koskaan kokonaan tehdyksi. Ja hyvä niin, koska ilman työnsarkaa ei kehitystä tapahdu. Suomenhevosten brändistä, markkinoinnista ja tunnettavuudesta puheenvuoron piti **Sirpa Pussinen**, Suomenhevonen –verkostohankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja.

Juhlavuoden, hankkeen ja tapahtumien tarkoituksena on kokonaisuudessaan ottaa Meidän hevosemme, Suomenhevonen esille.

Suomenhevonen on kehuttavan hyvä hevonen, joka monipuolisuudellaan lähentää ratsuja ja ravureita, tuoden vielä mukaan rehellisen työhevosen. Suomenhevonen on tunteisiin vetoava hevonen, jossa yhdistyy viisaus, kauneus ja monipuolisuus. Hevosemme on antanut maallemme paljon ja meidän on annettava sille vielä hieman enemmän.

Teksti & kuvat: Essi Taipale

*Yksilöllinen.
Urheilullinen.
Suomalainen.
Vauhtia,
Voimaa ja
Tunnetta.
Suomenhevo-
nen.*

Taipaleen Luomu- ja matkailutila

Taipale 20 41900 Petäjävesi.
014-856316
www.taipaleentila.com

PETÄJÄVESI

-Keskisuomalaista maaseutua kauneimmillaan-
www.petajavesi.fi

*Kenkien, vaatuksen, kankaiden ja käsityötarvikkeiden
palveleva erikoisliike Vieremällä.*

Tilkku-Ilona AVOINNA
ma-pe 8.30-17.00
Petterintie 8, 74200 Vieremä, puh. (017) 714 421 la 8.30-13.00

**KIURUVEDEN
OSUUSPANKKI**
Kiuruvesi Jyväskylä Oulu Muhos

www.poppia.fi

KUNINKUUSRAVIT OULU 24.-25.7. 2010

**Kaivuutyöt
Salaojitus
Jätevesi-
rakenteet
Pyöröpaalaus**

**KONETYÖ
EERO HUKKANEN KY**

www.konehukkanen.fi
0400 177 741

Heikki Parviainen kasvattaa menestyviä ravihevosa

Heikki Parviainen on kasvattanut useita huippuhevosia, niistä parhaana mainittakoon kolminkertainen ravikuningatar I.P. Sukkula. Sivolan tilalla Kajaanissa asustaa tällä hetkellä 25 hevosta.

Heikki Parviainen

Heikki Parviainen on kasvattanut useita huippuhevosia, niistä parhaana mainittakoon kolminkertainen ravikuningatar I.P. Sukkula. Tilalla asustaa tällä hetkellä 25 hevosta. Treenattavia tilalla on toistakymmentä varsat mukaan laskettuna. Vanhimmat tammot ovat tällä hetkellä Viriliina ja Jאלava, jotka ovat iältään 22 -vuotiaita. Heikki työskentelee tilalla poikansa Antin kanssa. Heikin vaimo Eila työskentelee kansalaisopiston rehtorina.

Sivolan tila on ollut jo 1500-luvulta saman suvun hallussa. Tilan lehmät ovat olleet kantakirjattuja jo 1920-luvulla. Parviainen toimi Kainuun Prikaatin toimi- ja opetusupseerina. Vuonna 1976 tarkoituksena olisi ollut siirtyä Rissalaan kouluttajaksi, mutta vaimon veljen menestyttyä ei Sivolan tilalla olisi ollut jatkajaa. Tilan oston myötä suunnitelmat vaihtuivat ja Sivolan tilan tuotan-

tosuunnaksi valittiin hevoskasvatus.

Emätamman valinta tärkeää

Emätamman valinta tehtiin huolella, koska perusasioissa ei pidä lähteä säästämään, Parviainen ohjeistaa. Heikki kiinnostui Unto Lunkan Iltapostista, jonka emä oli aikansa parhaita tammoja. Lunka lupasi myydä tammun jos I.T. Taika tulee kantavaksi ja niin siinä sitten kävi että Taika tuli kantavaksi ja Iltaposti vaihtoi omistajaa vuonna 1976. Parviainen ajoi tammalla seuraavana kesänä muutamia startteja ja vuonna 1978 Iltaposti alitti tähtijuoksijarajan. Tähtirajan alituksen jälkeen Iltaposti siemennettiin, että saatiin suku jatkumaan mahdollisimman nopeasti. Hevoset olivat Kainuun Prikaatin tallissa Vuoteen 1985, jolloin Sivolan navetta muutettiin talliksi.

Usko oli kova, että hevoset tuottavat vielä joku päivä. Iltapostin varsa I.P. Vipotti oli aikoinaan menestyksekkäs voittamalla Villinmiehen tammakilvan ja kukistamalla muun muassa Patrikin useaan otteeseen. Hevosten valmennus kärsi Heikin selkävaivojen takia, näin ollen I.P. Vipotti siemennettiin aikaisin, koska kasvatus toiminta oli tärkeintä. Ostajat olivat tyytyväisiä, koska myydyt hevoset pärjäisivät.

Hevosten poismenot ovat olleet Parviaiselle kovia paikkoja. I.P. Sukkulan poismeno elokuussa 2008 oli kuin olisi hyvän ystä-

vän menettänyt. Heikki Parviainen ukki voitti vuonna 1925 Mikkelin valtionajot tamma Vilkkalalla ja 101 vuotta myöhemmin Heikki voitti kuningattaruuden Mikkelissä I.P. Sukulalla. Hevoset ovat tuoneet paljon hyviä muistoja ja onnistumisen hetkiä.

Käsittely vaikuttaa hevosen käyttäytymiseen

Hevosten käsittelystä kysyttäessä Parviainen toteaa, että hevoset ovat yksilöitä ja tarvitsevat jokainen yksilöllisen käsittelyn. Ihmisen täytyy muistaa, että hevonen on viisas ja ajatteleva eläin. Esimerkiksi oria on komennettava kerralla kunnolla, että asia tulee sille selväksi. Huomautuksen tulee tulla silloin kun virhe tapahtuu. Jos varsa esimerkiksi potkaisee, on napautuksen tultava ennen kuin jalka on maassa. Hevoselle on tehtävä selvät rajat. Pelkäävää hevosta ei saa komentaa. Äänenpainolla ja rauhallisuudella hevosen saa rauhoittumaan. Parviainen ei itse pidä piiskaa mukana lenkeillä, vaan varsoille vauhtia etsitään leikin varjolla.

Sivolan tilan hevosia

Sivolan tilan kasvatit ovat tällä hetkellä vuoden 2009 toiseksi eniten tienanneita. Parviainen sanookin, että hevoskasvatus on tuottanut paremmin kuin ikinä olisi osannut odottaa.

Teksti & kuvat: Sini Ahponen

REHUMATTI - REHUNKÄSITTELYN YKKÖNEN

- Täyttöpöydät 10 - 43 m²
- BF500 matoruokkija ja RM-kuljettimet
- Kaikki aperuokintaan

KYSY LÄHIN
JÄLLEENMYYJÄSI
Puh. 040 572 9794

Juuremme ovat syvällä mullassa

Lähekkäisyys on johtava maa- ja metsätalouden vakuuttaja Suomessa. Syytön on selkeä. Kun on juuret maan syvällä, ymmärtää ja puolesta kansoa, mistä maa- ja metsätalouden yrittämisessä on kyse.

www.lahelakausi.fi

Kuivassalmen Talli Ay

Suomussalmella

- Ratsastustunnit
- Hevosten täyshoitopalvelut
- Maanparannukseen hevosenlanta turvekuivikkeessa

Tarja 040-525 03 77

Marketta 050-531 32 35

Talli 040-356 92 87

Keskitä hankintasi

ALUEOSUUSKUNTA

Promilkin myymälöihin

- Kiuruvesi • Lapinlahti
- Nilsiä • Säviä • Vieremä

Valikoimissamme mm:

- Rehut
- AIV-liuokset ja -tarvikkeet
- Lannoitteet
- Karjataloustarvikkeet
- Pesuaineet
- Siemenet
- Öljyt

Muista ostohyväitys **1,25%** MDX

Tervetuloa

PROMILKI

ALA TOTEUTTAA HAAVEITASI!

Mitäs jos alkaisit tehdä sitä, mitä haluat? Mitäs jos aloittaisit sen meillä? Saat tilaisuuden toteuttaa itseäsi, työn ilon ja kannustavan ympäristön. Koulutamme uusia ammattilaisia ja täydennämme ammattilaisten osaamista.

HEVOSTALOUS, HINGUNNIEMI

- Hevostalouden perustaminen, oppimateriaali
- Hevosten hoito ja ammattilaiskoulutusohjelma
- Hevosten ravinto ja ammattilaiskoulutus
- Hevosten hoito - ja -tarvikkeet
- Hevosten ravinto - ja -tarvikkeet
- Hevosten hoito - ja -tarvikkeet
- Hevosten hoito - ja -tarvikkeet

Ammatilliset perustukset:

- Hevostenhoitaja • Hevostenhoitaja

MAATILATALOUS, PELTOSALMI

- Eläintalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Eläintalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito
- Maatalouden ammattilaiskoulutus, perustusten hoito

Ammatilliset perustukset: • Maataloustyöntekijä • Edustaja

Osaavissa käsissä tulevaisuus

Ylä-Savon ammattiopisto Hingunniemi
Hingunniemi 98, Kurveo
P. 0171 272 5011

Ylä-Savon ammattiopisto Peltosalmi
Kokkijärvi 254, Peltosalmi
P. 0171 272 5201

www.ysao.fi

Tallin rakentaminen Huttusten tapaan

Kenttäratsastajien Paavo ja Enni Huttusen tallin rakennusprojekti saatettiin päätökseen keväällä 2008 – tältä erää. Purolan tilalta löytyy uuden tallin puolelta 20 karsinapaikkaa ja vanhalta puolelta 16 lisää, isoa maneesia unohtamatta. Uusia suunnitelmia on kuitenkin jo muhimassa energian talteenoton sekä lisäkarsinapaikkojen varalle.

Ratsastuskeskuksen rakennusprojektissa asiantuntijatahoina olivat mukana ProAgria ja TE-keskus. Koko projektissa oli mukana vanhan navetan ja vanhan rehuladon muuttaminen talliksi, uuden tallin ja maneesin rakentaminen. Myös uuden rehuladon ja tarhojen teko sekä lantalan korotus kuuluivat projektiin.

ProAgrian neuvojan kanssa tehtiin laskelmia ja kiuruvetinen EtiPlan teki piirustukset. Itse myös suunniteltiin ja tehtiin paljon yhteistyötä suunnittelijoiden kanssa. Ilman aikaisempaa henkilökohtaista kokemusta rakentaminen olisi ollut **Paavo Huttusen** mukaan melkein pä mahdotonta.

Uuden tallin käytävä

Erilainen karsinaratkaisu

Uudessa tallissa karsinoissa on kestokuivikepohja, mikä ei ole vielä yleinen Suomessa. Karsina on 40 cm syvemmällä kuin käytävällä, joka korkeus mihin on hevosen vielä helppo mennä ja tulla pois. Karsinat ovat jonossa ja karsinoiden väliseinät voidaan kääntää ulkoseinää vasten. Väliseinät ovat tapitettu etuseinään ja väliseinien alaosat ovat kumimattoa.

Väliseinän alaosassa näkyy kumimatto.

Periaatteessa kuivikkeen ollessa oljella, karsinasta ei tarvitse ottaa mitään pois, mutta nyt on käytössä kutterinpurua, jolloin karsi-

noista otetaan kakkakasat pois. Pitkällä oljella pidettäessä lanta painuisi olkikerroksen alle ja palaisi siellä. Käytännössä siivoukseen menevä aika on vähentynyt huomasti, sillä uuden puolen 20 karsinaa puhdistetaan nopeammin kuin 6 karsinaa perinteisellä puolella, jotka puhdistetaan kääntämällä. Sama kuivikepatja on ollut käytössä nyt 1,5 vuotta. Tänä syksynä karsinat tyhjennetään ensimmäistä kertaa ja tyhjennys tapahtuu koneellisesti.

Karsinan koko on 3,5 x 3,5, jotta karsina pysyy paremmin kuivana. Oljelle on laskettu 3 – 4 kk tyhjennysväli, jotta päästäisi sydäntalven yli. Olkikuivitusta kokeillaan kunhan olkea saadaan kohtuulliseen hintaan. Olkikuiviteisessä karsinassa pohjalle on suunnitelmissa laittaa myös noin 5 cm verran turvetta. Paavollekin yllätys, kuinka pitkään pystyi purua pitämään ja ettei hajuja tullut juurikaan sekä talvella talli oli todella lämmin patjan ansiosta. Tallissa on keskusimuri.

Suunnitelmissa on muuttaa myös vanhaan rehuvarastoon tehdyt karsinat kestokuivikkeelle samalla tavalla kuin uusikin puoli on. Ensin täytyy kuitenkin muokata tallia, jotta saadaan karsinat matalammalle kuin käytävä. Suunnitelmissa on tyhjentää

karsinat pienkuormaajalla ja etuseinää liikuttamalla.

Purolassa lantalaan kulkeutuu-kin enimmäkseen vain lantaa eikä kuiviketta. Avolantalassa oleva lanta palaa hyvin kosteutta saadessaan ja ravinnearvot pelloilla ovat hyvät.

Vanhan navetan puoli

Rehustus

Rehujen jako tapahtuu Purolassa vielä kottikärryillä ja käytössä ei ole automaattiratkaisuja. Rehulato kuitenkin tehty rakennusvaiheessa niin suureksi, että koneilla pystyy käsittelemään rehuja ja koneellistaminen on suunnitelmassa. Käytännössä tämä tarkoittaisi pienkuormaajatyylisiä rehujen jakoratkaisua. Purolassa on käytössä kanttipaalattua heinää, koska sitä on helpompi jakaa. Tilan heinä tehdään itse ja se säilötään muoviin. Peltoa on 36 ha, josta osa on heinällä ja osa laitumena.

Paavo Huttunen on tehnyt heinänsä itse vuodesta -93 asti tuoresäilötyinä ja on havainnut että hevosten hengitystieongelmia ei ole enää esiintynyt. Säilörehu tehdään hyvin kuivaksi ja säilö-

misessä ei käytetä kemikaaleja. Huttunen on myös todennut, että hevoset syövät säilöheinän paremmin ja tarkemmin kuin kuivaheinän. Kokemukset ovat pelkääntään positiivisia eikä säilöheinän kanssa ole ollut minkäänlaisia ongelmia, edes botulismikeskustelu ei saanut Huttusta luopumaan säilöheinän teosta.

Maneesi

Purolan tilan maneesi on suuri, 30 m x 70 m. Maneesin pohjan teko on mietitty tarkasti ja erilaisista aikaisemmista pohjarakentamisista oppineena pohja on tehty viemällä ruokamulta jankkoa myöten pois, jonka päälle on laitettu hiekkaa 25 – 50 cm paksuinen kerros. Tällainen pinta voidaan äestää ja näin pitää elävänä ja joustavana. Hiekkaa tullaan lisäämään tarpeen vaatiessa, nyt ollaan tilanteessa jossa pinta on 5 – 10 cm alikorkea suhteessa laudoitukseen. Sitten kun hiekkaa ei voi enää lisätä, kuoritaan 10 cm pintamateriaalia pois ja lisätään siihen uusi hiekka. Tällä toimenpiteellä vältetään jauhautuneen kuolleen pölykerroksen jääminen pintaan, sillä se vie jouston pinnasta muuttamalla kovaksi tasoksi.

Kokemus on voimaa, tieto ylivoimaa

Paavo Huttunen on opiskellut Pelto- ja metsätieteiden tutkimuskeskuksella agrologiksi ja valmistunut sieltä vuonna 1989. Huttunen kokee, että koulutuksesta on ollut hurjasti hyötyä ja se on tuonut näkökulmaa alaan ja työkaluja tehdä asioita eri tavoilla.

Yhteistyö hevosalalla on ehdottoman tärkeää ja tietotaidon levittämistä ei pitäisi välttää. Hevosalallakin tekemisen tulisi olla ammattimaista eikä uuden oppimista tule pelätä. Yrittäjillä ja muilla hevosalan toimijoilla pitää olla rohkeutta uusiin ratkaisuihin.

Vanhan rehuvaraston puoli

Teksti & kuvat: Maiju Junttila

Monipuolinen hevosalan osaaja – Tuomas Jauhiainen

Oman työn parhaita puolia Tuomas Jauhiaisen mielestä ovat sen monipuolisuus, vaihtelevuus ja itsenäisyys.

Keskimäen hevosmila on perheyrittäjä Kuopion kupeessa, Haminalahdessa. Maatilayrittäjä on erikoistunut hevosten täysihoidon, FWB-hevosten kasvatukseen ja koulutukseen sekä esteratsastusvalmennukseen. Yrittäjinä toimivat **Jaana** ja **Tuomas Jauhiainen**. He ovat aloittaneet yritystoiminnan vuonna 2003. Tuomaksen vastuualueisiin tilalla kuuluvat hevosten kouluttaminen/valmentaminen, kasvinviljely sekä tallityöt yhdessä Jaanan kanssa. Jaana vastaa valmennuskurssilaisten majoittumisesta ja ruokailusta. Tuomas käy pitämässä valmennuksia myös tilan ulkopuolella noin 200 kilometrin säteellä Kuopiosta. Hevosten täysihoitopaikat ja valmennukset ovat yrityksen päätulonlähteet.

Tilalla on 12 hevosen talli, jonka lisäksi löytyy kaksiosastoinen yhdeksän varsan pihatto. Myös hevosten treenaamiseen ja kouluttamiseen löytyy hyvät puitteet. Tilalla on 30*60 m valaistu ratsastuskenttä, hyvä estekalusto ja laaja maastoreitistö ympärillä. Hevoset pääsevät laiduntamaan omilla pelloilla, joita on 6 ha. Vuokrapelloilta tehdään heinää tallin hevosille, mutta osittain heinää joudutaan ostamaan. Kuivaheinä tehdään ensimmäisestä sadosta pienpaaleihin ja syksy

Tuomaksen omia osaamisalueita ovat esteratsastus ja urheilijan eli ratsastajan valmennus. Kuvassa t. Funkel Gisela

sato laitetaan pyöröpaaleihin. Heinäviljelyyn on tarkoitus tulevaisuudessa panostaa, jotta tila olisi sen suhteen omavarainen.

Tilan erikoisuutena voisi mainita kesäisin järjestettävät kolme vuorokautta kestävä valmennusleirit. Ratsastajat tulevat hevosineen leirille ja majoittuvat tilalle. Leirit sisältävät ratsastusvalmennuksen lisäksi mm. hevoshierontaa, luennon urheilijan ravinnosta ja lenkkeilyä sykemittarin kera. Leireille pyydetään myös vierailuvia valmentajia ja alan osaajia.

Monipuolinen koulutus ja työkokemus taustalla

Tuomas Jauhiainen ei ole ryhtynyt hevosityrittäjäksi pystymetsästä. Hän on koulutukseltaan AMK-agrologi, ratsastuksenohjaaja ja 4-tason valmentaja. Viimeksi mainittu valmentajan ammattitutkinto on toiseksi korkein valmentajan tutkinto minkä Suomessa voi suorittaa. Lisäksi Tuomas on käynyt opettajan pedagogiset opinnot. Työkokemusta on opettajan tehtävistä Pudasjärven ja Ylä-Savon

Ammattioppilaitoksista hevosalan, yritystalouden ja ratsastuksen osalta. Opiskeluajoilta työkokemusta on kertynyt myös tavan maataloudesta ja ulkomailta. Hän on myös kilpaillut 20 vuotta kansallisella tasolla esteratsastuksessa.

Hevosten kasvatustoiminta tuo lisää mielenkiintoa omaan työhön ja omista kasvateista pyritään tekemään mahdollisimman hyviä kilpahevoseja tulevaisuuden kisakentille.

Tällä hetkellä Tuomas ei juuri kilpaile, sillä tallista ei löydy siihen sopivaa hevosta.

Mietteitä agrologi(AMK)-koulutuksesta

Agrologikoulutuksen Tuomas kokee erittäin hyödylliseksi. Erityisesti yrittäjä- ja kasvinviljelyopinnoista on ollut hänelle hyötyä työelämässä. Myös esiintymiskokemus, joka on tullut osittain agrologikoulutuksen kautta, on ollut hyödyksi hänen ammatissaan. Koulutus on monipuolinen ja se antaa hyvät valmiudet moneen asiaan. Käytännön osuus voisi kuitenkin olla hänen mielestään hieman suurempi. Harjoittelu onkin erittäin tärkeä käytännön osaamisen kannalta. Monet asiat voi omaksua ja oppia vain käytännön harjoittelun kautta.

Kiitosta Savonia-ammattikorkeakoulun agrologikoulutus saa Tuomakselta pätevistä opettajista.

Miltä tulevaisuus näyttää?

Keskimäen Hevostilan toiminta pysyy mittasuhteiltaan lähiaikoina hyvin samanlaisena eli varsinaisia laajennussuunnitelmia ei ole.

Tarkoitus on tarjota jatkossakin hevosten täysihoitopalveluita, koulutusta ja valmennusta hevosille ja ratsastajille. Maneesin rakentamista tilalla ei harkita, sillä Kuopion ympäristössä on maneesitalleja riittämiin. Kasvinviljelypuolen hankkeisiin kuuluvat peltoalan suurentaminen, jotta heinäntuotannossa oltaisiin oma-varaisia. Myös konehallin raken-

taminen kuuluu suunnitelmiin, sillä entinen konehalli on liian pieni nykyaikaisille koneille ja se toimii tätä nykyä hevosten pihatona.

Teksti: Johanna Karhunen
Kuvat: Tuomas Jauhiainen

Ei hevosta joka torppaan

Hevosharrastajien määrä on kasvanut Suomessa viime vuosina ilahduttavasti. Hevoset ovat tuoneet maaseudulle elämää, ja hevonen käy myös maisemanhoitajaksi vanhoille laidunmaille. Pitkään harrastajia seuranneena olen huolestunut, koska valitettavan usein maalaistalon vähän ratsastaneelle, melko nuorehkolle tyttärelle ostetaan edelleen vanhoja, ratsukouluttamattomia ravihevoseja. Suinkaan alan vaihdos ravurista ratsuksi ei ole väärin hevoselle, mutta usein niitä on ratsastettu vain muutamia kertoja ennen myyntiä.

Usein ihmiset ostavat hevoseja väärin perustein: Jälkikasvu haluaa harrastehevosen ja naapurissa sattuu olemaan halpa hevonen. Samoin perheen hevoseksi ei kannata ostaa varsaa, mikäli vanhemmilla ei ole kokemusta varsojen koulutuksesta. Hevosissakaan hyvä ja halpa ei kulje käsi kädessä. Itse en missään tapauksessa ostaisi jälkikasvulleni entistä lämminveriravuria ratsuksi, monestakaan syystä. Ravihevosilla on mm. kova kilpailuvietti, se on jalostettu ravaamaan ja lujaa. Näillä hevosilla ei ole ratsum tasapainoa. Tiedän tapauksen jossa hevonen ryöstäytyi lapsen käsistä kotiin ja kaatui ratsastajan kanssa tien mutkassa. Nykyisin

tyttö pelkää niin paljon, ettei nouse minkäänlaisen hevosen selkään enää.

Hevosten hoitoa ei pysty verratamaan lehmien hoidon kanssa. Jokaista eläintä tulisi hoitaa eläinlajien yksilölliset tarpeet huomioiden. Myös hevosen ruokinta on aivan erilaista. Menneinä vuosina olen nähnyt useita poneja ylikuormittavan ähkyyn ja kaviokuumeeseen varoituksista huolimatta.

Luokitelluissa ratsastuskouluissa harrastaminen on turvallisempaa kuin oman raa'an ratsum kanssa kaahaaminen ilman valvontaa. Ratsastuskoulu opettaa lapsille sekä aikuisille harrastajille alusta pitäen oikeat tavat toimia hevosten kanssa ratsastaessa ja hevosten käsittelyssä, jolloin tapaturmariskit pienenevät taidon karttuessa.

Usein oman hevosen hankintaa yritetään perustella säästöillä. Ratsastustunnit ja -leirit ovat maksullisia palveluita. Siltikin fikset hevosen omistajat käyvät säännöllisesti tunneilla ja valmennuksissa, koska haluavat kartuttaa ja ylläpitää ratsastustaitoaan. Usein harrastuksen parista löytää myös uusia ystäviä. Sitten kun harrastajalla on kokemuspohjaa tarpeeksi, ensimmäisen hevo-

sen tulisi olla rauhallinen ja valmiiksi koulutettu, etenkin jos lapset käsittelevät sitä.

Ratsastuskoulussa ratsastuksen harrastaminen on turvallista

Ratsastuskoulujen vanhemmissa tuntihevossissa ja poneissa on tarpeeksi haastetta ensimmäiseksi hevoseksi. Vastuulliset ratsastuskoulujen opettajat kertovat mielellään vanhemmille milloin harrastaja on tarpeeksi kehittynyt ottamaan vastuun omasta hevosesta. He voivat auttaa myös löytämään sopivan ratsum tai perhehevosen. Näin voidaan vähentää oman hevosen kanssa sattuvia tapaturmia ja vähältä piti-tilanteita sekä vältetään lasten hevospelkotilanteita. Vanhemmat, olkaa fiksuja ja ymmärtäväisiä jolloin viette lapsenne ennemmin ratsastuskouluille kun hankitte hänelle oman hevosen.

Teksti: Sirpa Lipponen
Kuva: Mintti Väättäin

Suojaa satulasi

Satula on yksi ratsuhevosen tärkeimmistä varusteista. Suurin osa satuloista on nahkasatuloita ja nahka on myös kestävin ja pitkäikäisin satulamateriaaleista. Oikein hoidettu satula kestää käyttökelpoisena ja hyvässä kunnossa vuosikausia.

Säilytystilalla on suuri vaikutus nahkavarusteiden kuntoon. Oikeanlainen satulan säilytystila on kuiva ja lämmin. Tilan ilmanvaihto on myös tärkeää, jotta kosteat varusteet pääsevät kuivumaan. Nahka homehtuu helposti, jos se jää kosteaksi. Satulaa ei saa jättää auringonpaisteeseen tai esimerkiksi patterin viereen kuivumaan, koska nahka kärsii liiallisesta lämmöstä.

Sepe satulan kanssa

Satula kannattaa säilyttää tukevassa satulatelineessä. Siinä satula pysyy oikeanlaisessa asennossa ja muodossa, eikä pääse helposti naarmuuntumaan. Satula on myös hyvä suojata kankaisella satulasuojuksella, joka estää pölyntymistä. Myös satulaa kuljettaessa suojus ehkäisee naarmuuntumi-

selta ja vedenpitävä suojus suojaa kastumiselta.

Satulan hoito

Jokaisen käyttökerran jälkeen olisi hyvä pyyhkiä satulasta enimmäkseen liat sienellä ja haalealla vedellä. Perusteellinen satulan puhdistus pitää tehdä suunnilleen kerran kuussa. Hevostarvikeliikkeissä myydään nahan puhdistukseen sopivaa saippuaa.

Puhdistus tehdään sienellä pyöriin liikkein liiallista saippuan käyttöä välttäen. Saumoihin joutunut saippua voi haurastuttaa tikkauksia. Puhdistamisen jälkeen kuivataan pyyhkeellä satulan pinnasta enimmäkseen kosteudet. Kun satula on kuiva, se voidaan rasvata nahkarasvalla. Rasvaaminen pitää nahan joustavana ja pehmeänä.

Satulan tikkaukset kannattaa tarkistaa säännöllisesti. Etenkin vastinhihnat ja jalustinhihnat kulumat käytössä ja huonokuntoisina ne ovat turvallisuusriskejä.

Toppaus

Useimmat satulat on topattu synteettisellä villalla. Satulan toppaukset voivat menettää pehmeytensä ja muotonsa ajan mittaan. Esimerkiksi satulaan nousu kannattaa aina tehdä penkiltä, eikä suoraan maasta, jotta toppauksista ei tulisi toispuoleisia.

Monet hevostarvikeliikkeet toppaavat satuloita. Silloin toppauksia voidaan lisätä, ne voidaan vaihtaa kokonaan uusiin tai epäsymmetrisiksi menneitä toppauksia voidaan oikoa. Samalla on helppo vaihdattaa kuluneet vastinhihnat. Toppauksia muuttamalla voidaan myös saada satula sopimaan hevosen selkään entistä paremmin.

Hyväkuntoinen satula on mukava niin hevoselle kuin ratsastajallekin. Uusi satula on myös kallis hankinta; niiden hinnat pyörivät tuhansissa euroissa. Satulan kunnosta siis kannattaa huolehtia tarkasti.

Teksti: Jenna Laakso ja Jennika Holopainen

Kuvat: Jenna Laakso, Jennika Holopainen ja Eeva Ojala

Maajussi Ari Hakkarainen liputtaa kansainvälisyyden puolesta

Puimurin hytissä tehdyssä haastattelussa on jotain erikoista, mutta niin on myös itse haastateltavassakin. Vierelläni puimurin hytissä työtään tehden istuu Maajussille Morsian ohjelmasta koko kansalle tutuksi tullut Ari ”Ape” Hakkarainen. Keskellä syksyn kiireisintä puintiaikaa Ari oli valmis ottamaan agrologiopiskelijatyttönsen mukaansa pellolle ja vastaamaan hänen asettamiinsa kysymyksiin niin maataloudesta, opiskelusta kuin edellä mainitusta ohjelmastakin

Juankoskelaiselle Ari Hakkaraiselle maanviljelys ja isän jalanjalkien seuraaminen sikatilan isännäksi oli selvää jo pienestä pitäen. Ennen kuin poika itse pystyi vaikuttamaan traktorin kulkusuuntaan, hän usein istui isänsä mukana konetöissä ja leikki pienoistraktoreilla sekä muilla tulevaan ammattiin valmistavilla leluilla.

Ylä-asteen jälkeen hän suuntausi opiskelemaan Peltosalmen maaseutuoppilaitokselle. Valmistuttuaan Pemolta Hakkarainen halusi koulutustua lisää, jolloin hän näki ainoana vaihtoehtona agrologiopinnot Savonia-ammattikorkeakoulussa. Aikaisemmin hän oli kuullut tuttaviltaan pelkkää hyvää Savonian tarjoamasta koulutuksesta ja opettajista, eikä hänellä edelleenkään ole mitään pahaa sanottavaa. Arin mielestä opettajat olivat osaavia, mukavia ja rentoja.

Agrologikoulutuksen tärkeimpinä asioina ammattinsa näkökulmasta Ari näkee talouden laskelmat, matematiikan ja kielet. Erityisesti liikuntaa hän jäi kursien sisällöstä kaipaamaan. Oman persoonan värimäärityksen sekä todennäköisyyslaskelmat Ari kuitenkin koki turhauttavaksi:

– Maataloudessa ei ole tilannetta, jossa tarvitsisi tietää, miten päin nuppineulat pudotessaan kääntyvät.

Mahdollisuuksien salliessa Ari olisi edelleenkin halukas jatkaa sairauden vuoksi kesken jäänyttä tutkintoaan. Etäopiskelu aikuislinjalla olisi hänelle mahdollista ja hän saisi opiskelunsa päätökseen muutamassa vuodessa. Vaikka miehen tie opiskelun saralla ei jatkuisikaan, hän silti tuumaa:

– Pitäisihän siellä tulla pyörähtämään, vaikka ihan huvikseen.

Kansainvälisyys ja politiikka

Kansainvälisyys on Arin mielestä erityisen tärkeää ja hän painottaa, että opiskelijoiden tulisi ottaa vastaan koulutuksen tuomat mahdollisuudet matkustamiseen.

– Kansainvälisyys avaa uusia ovia ja tuo lisää itseluottamusta oman kielen taitonsa käyttämiseen, Ari

korostaa.

Vastoin yleistä olettamusta englanninkielen osaaminen opintomatkoilla ei Hakkaraisen mielestä ole välttämättömyys, koska yleensä matkaan lähdetään oppimaan ja harjoittelemaan. Itse Ari suoritti oman maatalousharjoittelunsa Hollannissa, jonka myötä hän kokee oman kielitaitonsa entistä kehittyneemmäksi. Vaikka olosuhteet ja työajat harjoittelun aikana olivat olleet haastavat, Ari ei siltikään lannistunut, vaan edelleenkin hän liputtaa kansainvälisyyden puolesta – molemmin käsin.

Ari Hakkaraisen mielestä politiikka ja EU:hun liittyminen ovat olleet osana maatalouden nykytilan kehitystä. Esimerkiksi uusi liitelannan multaustuki on Hakkaraisen mielestä vain maatalou-

Ari on perinteidensä mukaan kasvattanut puintiparran, joka leikataan vasta, kun sadonkorjuu on saatu päätökseen.

teen keskittyvän kaupanalan etu:

– Maanviljelijät saavat tukea uusien multauslaitteiden hankkimiseen ja niiden käyttämiseen, mutta samalla multauslaitteiden hinta tulee varmasti nousemaan. Tällöin tukirahat tulevat ainoastaan näkymään kaupanliikkeiden kassassa.

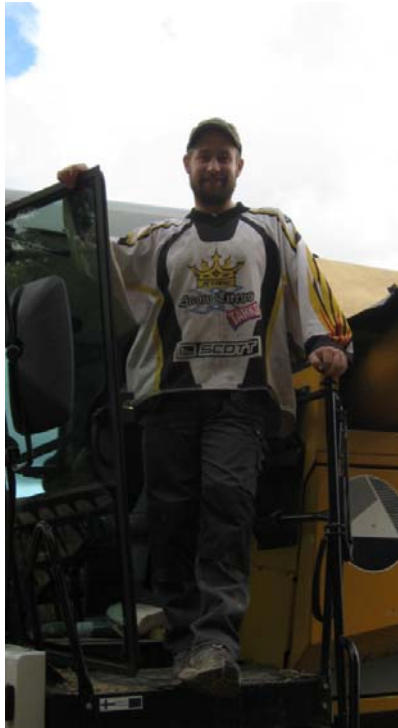
Ari suhtautuu kovin skeptisesti suomalaisten poliitikkojen mahdollisuuksiin vaikuttaa ja vaatia suomalaisen maatalouden puolesta. Arin mielestä asioita tulisi hoitaa jonkun, jolla olisi tarpeeksi peräänantamattomuutta ja miehisyyttä sanoa asiat niin kuin ne ovat. Euroopan parlamentin kokouksiin tulisi mennä vakain tavoittein, ja niiden tulisi olla korkealla.

Maajussina morsianta etsimässä

Vuonna 2008 MTV3:lla pyörinyt Maajussille morsian-ohjelma oli Arille mielenkiintoinen ja ainutlaatuinen kokemus, jota hän ei tule koskaan katumaan. Kaikki alkoi, kun Arin ystävät olivat ilmoittaneet hänet kyseiseen ohjelmaan.

– Yhtenä päivänä kaverit soittivat ja sanoivat, että älä ihmettele, jos Fremantle-mediasta ottavat sinuun yhteyttä, Ari kertoo. Silloin hän oli varma, ettei moisia puheluita varmasti tule kuulumaan. Toisin kuitenkin kävi. Pian kuvattiin Maajussille morsian-ohjelman esittelyjakso ja ohjelma eteni vieden miestä mennessään.

Perhe ja ystävät olivat innokkaana tukemassa Arin taivalta ennen ohjelmaa ja sen aikana. Kuvausryhmän tuloa odottaessa Aria oli jännittänyt aika lailla ja varsinkin maatilaviikolla morsiamien kanssa kuvattaessa arjen kulkuun oli totuttelemista. Maatilan töiden suunnittelussa tuli aina ottaa huomioon vieraileva naisväki sekä koko yhdeksänhenkinen kuvausryhmä. Tilan valmisteluis-

sa kuvauksia varten ei juurikaan ollut kiirettä, sillä Ari on aina pitänyt tiluksensa järjestyksessä, niinpä hän kertookin, että ainoastaan muutamia remontoitavia kohteita saatettiin valmiiksi.

Maajussille morsian-ohjelman tiimoilta Ari on saanut mahdollisuuden osallistua tapahtumiin, joihin hän tavan maanviljelijänä ei olisi voinut kuvitellaakaan pääsevänsä. Ohjelman myötä Ari sai myös paljon uusia ystäviä ja tuttuja, niinpä hän aika ajoin vaihtaa kuulumisia tutuksi tulleiden maajussien kanssa. Kaikkein ainutlaatuisimpana tilanteena hän pitää osallistumistaan Uutisvuoto-ohjelmaan. Myös Iltalehden järjestämä VIP-jääkiekko-ottelu sekä ohjelman sisältämä ulkomaanmatka olivat Arille mukavaa vaihtelua.

Kaikkein hurjimpana julkisuuden tuomana tarjouksena Ari pitää erään nettihuutokaupan ideaa huutokaupata illallinen hänen kanssaan. Palkkio illallisesta olisi ollut kohtuullinen, mutta ajatus illallisesta ei sopinut laisinkaan Arin ajatusmaailmaan. Ari ei kertomansa mukaan koskaan ole ollut julkisuuden-hakuinen ihmi-

nen, joten ohjelman aiheuttaman hyöräkän hän halusi ohittaa mahdollisimman vähin äänin. Ihmiset kyllä saattoivat tulla juttelemaan hänelle kaupassa ja toreilla, mutta kaikilla oli onneksi aina positiivinen asenne. Ajoittain Internetissä Arista saattoi liikkua perättömiä juoruja, mutta hän oli päättänyt olla niistä piittaamatta. Arin mielestä asioihin reagoiminen ja mahdollinen oikaisuvaatimus olisivat aina tuoneet juoruille yhä enemmän nostetta.

Maatalous on monipuolinen työnsarka

Sikatalouden tulevaisuuden nuori isäntä näkee kovin harmaana. Nykyiset sianlihan tuottajahinnat sekä tuotantopanosten korkea hankintahinta vaikuttavat oman sikalan kannattavuuteen. Tällä hetkellä Arin yhdistelmäsisikalassa on 60 emakkoa, 250 porsasta ja 250 lihasikaa. Päivittäisten arkirutiinien suorittaminen sikalassa ei juurikaan ole työlästä, mutta astutukset, tiineyden seuranta ja muut sikalan kausiluontoiset työtehtävät vievät aikaa enemmän kuin isäntä tahtois. Huomattavasti helpompina vaihtoehtona tulevaisuudessa Ari näkisi lihasikalan tai pelkän kasvinviljelytilan, jonka ohella voisi suorittaa urakointia tms. lisähanketta. Tälläkin hetkellä hän hakee ajatuksistaan ns. kuningasideaa, jonka avulla maatalous tulisi kannattavammaksi.

Kaikesta huolimatta hän näkee maanviljelyn mielekkäänä ja mukavana ammattina, jossa jokainen päivä on varmasti erilainen. Tietyllä tavalla Ari kuitenkin odottaa myös niitä rutiininomaisia työjaksoja, kuten puintia.

– Maatilan työt kulkevat vuosittaisen kiertokulun mukana, jolloin myös maanviljelijän on mahdollista tehdä monipuolista työtä, tuumaa Ari.

Teksti & kuvat: Anita Oksman

Toimilupa antaa aikaa ja valinnanvaraa

Yli viidentoista vuoden ajan kiinnostus naudan lisääntymiseen, on saattanut viedä nautakarjatilallisen mukanaan toimilupakurssille.

Yrittäjä voi jättää taakseen seminologin odottamisen, haluta oman typpisäiliön ja voi hoitaa oman karjansa siemennykset. Mutta mitä pitäisi tehdä ennen tuota?

Ensimmäiseksi vaaditaan toimilupakurssin suorittaminen hyväksytysti. Kurssija järjestetään muutamien oppilaitosten puolesta teurastamojen lähellä.

Koulutettavien määrä on pieni sillä jokaiselle kurssille otetaan korkeintaan kaksitoista hakijaa, tämän vuoksi jonot kurseille ovat pitkät.

Kurssi kestää kaksi viikkoa, jonka aikana opiskellaan teoriassa ja käytännössä. Toimiluvan saadakseen tulee läpäistä teoriakoe ja onnistua siemennysharjoituksissa. Tämän jälkeen lupaa voidaan anoa maa- ja metsätalousministeriöstä.

Tilalle hyötyä ja joustavuutta

Aikaa säästyy tilalla, kun seminologia ei tarvitse odotella, vaan siemennykset voi tehdä oman aikataulun mukaan. Toisaalta siemennys voi kestää ainakin alkuun toimiluvallisella kauemmin, kuin seminologilla.

Taloudellisesti toimiluvasta voi hyötyä sillä seminologin käynti- ja siemennysmaksut jäävät pois, mutta jos siemennykseen kuluu itsellä paljon enemmän aikaa voi seminologi tulla taloudellisemmaksi, onhan huomioitava omallekin työlle korvaus.

Siemennyksen ajankohta voidaan valita paremmin niin eläimen kuin yrittäjän kannalta, myös siemennyksen tuplaaminen on helpompaa. Siemennyksen saa

Siemennys on hyvä tehdä hoitokarsinassa onnistuneen siemennyksen varmistamiseksi.

ajoitettua kiiman kannalta parhaaseen aikaan, kun se voidaan tehdä vaikka myöhään illalla, myöskään aamuisin ei tule kiire tilata seminologia.

Vaihtoehtoja valikoimaan

Valinnanvaraa tuo oma siemensäiliö, johon voidaan tilata enemmän ulkomailta tuotuja siemenannoksia. Ulkomaalaisten siemenannosten maahantuonti on luvanvaraista. Myös sukupuolilajiteltuja siemeniä saadaan käytettyä enemmän. Jalostussuunnitelmaan voidaan valita sonnit vapaasti ja täyttää siemensäiliötä sen mukaan.

Kuitenkin siementen hankinnassa kannattaa käyttää malttia, sillä jalostus etenee koko ajan, ja uusia hyviä sonneja tulee jatkuvasti lisää. Säiliöön varastoidut ylimääräiset annokset eivät

myöskään ole kannattava hankinta. Tämän takia siemenannoksia tilatessa tulisi tietää mille eläimelle ne tullaan käyttämään. Siementen tilauksesta toimitukseen voi kestää tovin, varsinkin ulkomailta tulevilla siemenillä, jos niitä ei ole kotimaassa varastossa.

Siemenannokset säilyvät hyvin kauan siemensäiliössä, joka täytetään nestemäisellä tyypellä. Enää tämän takia ei tarvitse lähteä säiliön kanssa typpikierrolle vaan siemenannokset ja lisätyypeä saadaan kotiin kuljetettuina kolmen kuukauden välein.

On kuitenkin hyvä muistaa että nestemäinen tyyppi on vaarallista käsitellä ja kuljettaa. Tyyppi korvaa suljetusta ilmatilasta hapen nopeasti, ja siksi sitä ei saa kuljettaa samassa tilassa ihmisten kanssa. Myös pikkulasten pääsy säiliön sisältöön käsiksi tulee estää, nestemäinen tyyppi voi aiheuttaa vakavia paleltumisvammoja.

Käytännön kokemuksia toimitiluvasta

Puolankalainen AMK-agrologi **Marjo Peltola**, kävi toimitilupakurssin vuonna 2007. Kurssi toi uutta näkökulmaa jalostukseen, ja myös kiimantarkkailuun on panostettu, siitä tullut myös tarkempaa ja mielenkiintoisempaa. Lehmien hedelmällisyytilanteen seuraaminen on tarkentunut tämän myötä.

Toimitiluvan suorittaminen on tuonut enemmän vapautta ajankäytössä, eikä harrastuksistaakaan ole tarvinnut luopua seminologin odottamisen vuoksi. Siemennysajan kohdan Marjo valitsee itselle ja lehmälle sopivaksi.

Marjo ja **Harri Peltolan** tilalla tehdään siemennykset ja tiineystarkastukset itse, vaikeissa tapauksissa käytetään seminologin tai eläinlääkärin palveluita. Kiimansa uusivilla Marjon taktiikkana siementää vuorotellen seminologin kanssa.

Jalostussuunnitelma päivitetään jalostusneuvojan kanssa kahdesti vuodessa ja siemenenannokset tilataan puolen vuoden välein. Työmäärän tilalla on huomattu vähentyneen huomattavasti toimitiluvan myötä.

Janne Kokkonen, AMK-agrologi Siilinjärveltä, hankki toimitiluvan pari vuotta sitten, siitä asti hän on siementänyt itse karjansa.

Syynä kurssin suorittamisella oli tiedon ja taidon kartuttaminen. Kurssi antoi paljon lisätietoa naudan hedelmällisyys asioista, samalla mahdollisuuden toimitiluvan myötä käyttää laajempaa sonnivalikoimaa ja täsmentää siemennyksen ajankohtaa.

Tiineystarkastuksia tehdään tilalla pääsääntöisesti eläinlääkärin ja seminologien palveluja hyödyntäen. Myös kiireisimpinä aikoina käytetään seminologin palveluja, näin ei tarvitse kiirehtiä siementämään kesken muiden töiden.

Janne on toimitiluvan suorittamiseen ja kurssilla oppimisiin asioihin tyytyväinen, normaalia poikkeaviin tapauksiin osataan puuttua nykyään nopeammin, ja tarkkailu on tehostunut.

Nordea
YLÄ-SAVO

Vahvin lenkki.
Maatila
NEUVOS
-OHJELMISTOT

Lemminkäisenkatu 1
70500 KUOPIO
Puh: (017) 254 2642
myyssi@suonentieto.fi
www.suonentieto.fi

Astronaut A3 Next
- Automaattilypsyn seuraava askel!

Itä-Suomen paras lypsäjä on Astronaut A3 Next

Nyky isää asiantuntijoidamme

NHK
Simo Jokinen
03 628 6629
simo.jokinen@nhk.fi

Tero Kanala
03 628 6639
tero.kanala@nhk.fi

Pielaveden Tilipalvelu Oy

Puistotie 26, 72400 Pielavesi

Puh: 017-770 4200

Fax 017-770 4222

Varpaisjärvi
luonnollisesti

Nasevalla eläinten terveystiedot talteen

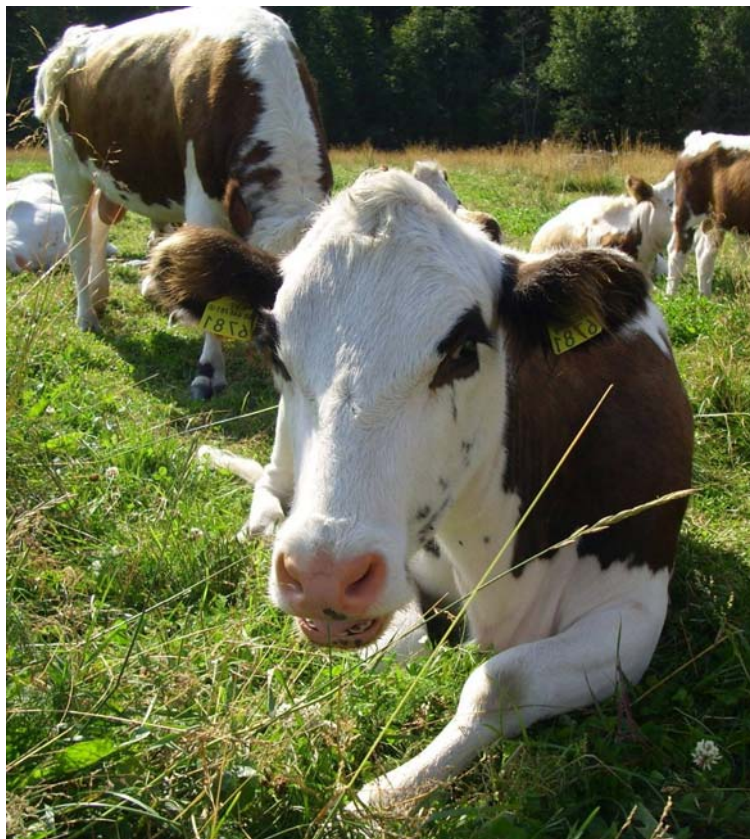
Naseva on Internetissä käytettävä tietokanta, tilojen eläinterveydenhuoltotyön tuottamien tietojen tallennukseen.

Naseva-järjestelmällä pyritään eläinten terveydenhuollon kansalliseen tasoon nautakarjatiloiilla. Nasevaa voi käyttää koko lääkekirjanpitoon tai vain varoajallisten hoitojen tallennukseen. Tuottajille käyttö on ilmaista, eikä omalle koneelle tarvitse asentaa ohjelmistoa. Nasevan tavoitteena on luoda tuotteiden markkinoinnin tueksi faktatietoa ja helpottaa sekä maito- että lihatuotantoketjujen seurattavuutta. Nasevaan voidaan koota kaikki tilan eläintenhoitoon liittyvät tiedot. Tietokannassa olevia tietoja voidaan käyttää moneen eri tarkoitukseen jolloin päällekkäinen työ vähenee. Syyskuun puoleenväliin mennessä mukaan on liittynyt 5300 tilaa, joista yli 4000 on maidontuotantotiloja.

Nasevaan liittyneet ETT:n jäsenmeijerit ja teurastamot rahoittavat toiminnan. ETT ry:n johtoryhmä hallinnoi Nasevaa. Johtoryhmä koostuu järjestelmän käyttäjien, tuottajien, rahoittajien ja eläinlääkintäviranomaisten edustajista.

Nasevaan kannattaa liittyä

”Naseva”-terveydenhuoltosopimuksella täyttyy meijerin ja/tai teurastamon tuotanto- tai laatusopimuksen edellyttämät sopimusehdot säännöllisestä eläinterveydenhuollosta. Tiedot ovat tuottajan valtuuttamien sopimus-kumppanien haettavissa, joten papereita ei tarvitse erikseen lähettää. Samalla sopimuksella nautojen hyvinvointituen edellyttämät dokumentit ovat tallessa ja tulostettavissa valvontatilanteessa Nasevasta. Terveys- ja eläinlääkintäsuunnitelmaan liitetään tiedot ve-

Nasevaa käytettäessä paperinpyöritys tilalla vähenee

den virtauksen riittävydestä, jolloin se on tukiehtojen mukainen.

Vuoden 2010 alusta astuu voimaan ketjuinformaatiovaatimus. Tällöin teuraaksi ilmoitettavien eläinten terveydenhuoltotiedot on toimitettavissa sähköisesti teurastamolle ketjuinformaatiovaatimuksen mukaisesti. Eläimen teuraskelpoisuus on pystytävä määrittämään ennen noutoa teurastamolle. Teurastuseläinlääkärillä on oltava mahdollisuus tarkastaa eläinten terveystilanne vuorokautta ennen teurastusta ja mahdolliset varoajalliset lääkitykset on oltava nähtävillä kolmen viimeisimmän kuukauden ajalta. Lääkitys- ja hoitotietojen tallennustoiminto valmistuu loppusyksyllä.

Sopimuksen tekeminen

Tila liittyy Nasevaan allekirjoittamalla Naseva – terveydenhuoltosopimuslomakkeen yhdessä eläinlääkärisä kanssa. Sopimuksesta toimitetaan yksi kappale rekisteröitäväksi Nasevan toimistoon. Nasevaan kannattaa liittyä hyvissä ajoin ennen vuoden loppua, jotta vältetään tallennusruuhkan aiheuttamilta viivästyksiltä ja tuottaja saa käyttäjätunnukset heti.

Teksti: Lea Härkönen ja
Hannele Rissanen
Kuvat: Hannele Rissanen
Lähde: www.naseva.fi

EUREKA – International study module on rural development

Eureka is an international study module arranged in a different country every year. Year 2008 Eureka was in Hungary and this year the students are studying in Finland at Savonia University of Applied Sciences in Iisalmi. Students from various partner universities gather together to study rural development.

Eureka exchange lasts for three months and the topic of the module is the sustainable development of the rural areas. All the courses are covering this theme from different points of view. The contents of the courses are suitable for different lines of studies so you do not necessarily have to be a “pure agricultural” student for to take part in Eureka. Contact lessons, workshops, independent tasks and excursions are the ways to learn.

There is no special founding for this module and the costs needed for arranging the Eureka module are paid by each host university by turns. Incoming students and teachers get a grant from Erasmus Life Long Learning Programme or some other programmes.

elsewhere than in the classroom. Getting to know the surrounding nature areas, villages, towns and people in their daily life is the touch to the culture. Maybe you will get new ideas and use them for developing the rural areas in your home country.

Smoke sauna and a mushroom picking trip into

an autumn colored forest are something pure Finnish. Having a “makkara-party” at the campfire place can leave funny memories into your experience back bag. The Finnish language course can be quite an experience too. When this text was written the module was on its half way. So there was still long time left to get more experiences about Finns and Finland.

Summarizing words this module could be the words of one of the students: “Eureka is an expedition to other nations.”

Partners

This year Eureka collected nine foreign students together: Dora, Attila, Robert and Emese from Hungary; Susanne and Claudia from Austria; Lucia and Ivana from Slovakia; David from Kenya and a changing number of Finnish students.

Not only the students can take part in this module but also the teachers are traveling and sharing their knowledge over the country borders. The teacher exchanges are shorter and they last from one to two weeks and one course can have several teachers.

Experiences

Eureka is a possibility to study abroad, improve language skills and to get to know different cultures. With people from many nationalities you can share your thoughts and feelings and learn how things are abroad. The best experiences you will probably get

The partner schools for this year are from six countries:

HAS den Bosch, the Netherlands; University of West Hungary; University College for Agrarian and Environmental Pedagogy, Austria; Slovak University of Agriculture in Nitra; University of Eastern Africa Baraton, Kenya and from Finland North Karelia University of Applied Sciences and Savonia University of Applied Sciences.

 SOPIMUS-TUOTANTOON!
www.savonsiemen.com
 Puh. 044 591 6400 / Antti Sarvela

HAETKO ASIANTUNTIJAA?
 ProAgria Pohjois-Savon ja muut erikoisasiantuntijat löydät
www.proagria.fi/ps

 Asiantuntijat verkossa valtakunnallisesti

 Agria Pohjois-Savo Puh. 020 747 3650 (8-15)

Rautalammintie 13 B 13
 77600 Suonenjoki
www.tiimipihatto.fi

Lapinlahdetie 1 www.saksu.net
 73200 VARPAISJÄRVI GSM +358 (0)400-182794

Tilan tuotteet ja palvelut mutkattomasti verkosta!

 A-Rehu
 Mutkaton suunnannäyttäjä.
www.a-rehu.fi

Autokoulu J. Hyvönen
Kukkomäentie 17, 74700 Kiuruvesi
p. 050-5662002, 050-5676818

 Optia
Säästöpankki
 Eläköön elämän rikkaus.
 Kiuruvesi

Ystävällisen palvelun Kauppakeskus Nilsissä.
K-maataloudessa Sinua palvelee
Anna Maria Pääkkö p.01053 85221
Marko Tengvall p.01053 85223

Ruotsalainen Oy, Nilsinä **K-MAATALOUS**
 Tervetuloa kauppoille!
Kauppakeskus Nilsis p. 17, 18, 19, 20, 21, 22 www.k-maatalous.fi www.ruotsalainen.fi

AIDOSTI LÄHELLÄ IHMISTÄ

Tutkitusti **parasta** pankkipalvelua.

 VIEREMÄN OSUUSPANKKI
www.vieremanop.fi

KONEURAKOINTI
AIMO TIKKANEN OY

Salahmintie 6, 74700 Kiuruvesi

maansiirto * kaivinkoneet * traktorit
 murske- ja soratoimitukset

0400 274 021, 0400 205 041

Gulf voiteluaineet:

- Myös erikoisöljyt
 - 200l. tynnyrit rahti-
 vapaasti

EXIDE akut:

- Myös erikoisakut
 maatalouteen
 - Pienkone akut

AUTOHUOLTO:

-Autocom vikadiak-
 nostiikka
 - 4- pyörä suuntaus
 - Ilmastointi hulto
 - Pesu

KAHVIO: Veikkaus
 ja matkahuolto

St1 Varpaisjärvi
Anssi Nousiainen
 Ky
 Kauppatie 22
 73200 Varpaisjärvi
 017-771034

Unohtumaton Uusi-Seelanti

Kertomus kahden agrologiopiskelijän harjoittelusta maapallon toisella puolella

33 tunnin lentojen ja 20 000 kilometrin jälkeen **Tuomas Hyvönen** ja **Elina Laitinen** saapuivat upeiden, lumisten vuoristomaisemien saattelemana tarunhoitoiseen maahan. Aurinko paistoi täydeltä taivaalta, kun he viimein pääsivät ulos lentokoneesta Christchurchin lentokentältä. Odotukset suurina ja matkalaukut täysinä, suunta jatkui vielä kolmen tunnin ajan autolla pieneen kylään Oamaruun. Matkalla maisemia katsellessa molemmat yrittivät sinnitellä heireillä, mutta ei aikaakaan, kunnes pitkä matka vaati veronsa ja loppu matka kuluikin nukkuen.

Saapuessaan illalla harjoittelutilalle, oli sysipimeää ja kylmää. Koska matka Suomesta oli ollut pitkä, molemmat söivät työtoverinsa **Juniorin** laittamaa ruokaa ja kävivät viluisina maaten. Aamulla lähdetäisiin ostamaan **Gemma-pomon (Finlay)** kanssa työvaatteita ja muuta tarpeellista.

Kumppareiden, sadeasujen ja lisäpeittojen oston ja ruokailun jälkeen he palasivat takaisin talolle.

Tuomas aloitti työt seuraavana päivänä, Elina päivän Tuomaksen jälkeen. Töihin kuului alkuviikkoina aitojen tekoa ja korjuuta sekä muutaman lehmän lypsäminen 44-paikkaisella kalanruoto-aseamalla. Päivä ei ollut pitkä, sillä hiehot ja lehmät eivät olleet vielä kunnolla aloittaneet poikimista, joten lypsämistä ja vasikoiden keräilyä laitumilta ei vielä ollut nimeksikään. Työtovereina heillä oli kaksi filippiiniläistä, brasilialainen ja uusiseelantilainen, kaikki miehiä. Loppuaikana heidän kanssaan työskenteli uusiseelantilainen tyttö, isobritannialainen pariskunta sekä australialainen nuori mies.

Tosi toimiin

Samanmoinen aitojen korjaus ja teko jatkui, kun Elina aloitti työt ja sitä kestitkin sitten kaksi viikkoa putkeen sitä aitojen tekoa ja fiksausta, koska sähkö ei jostain syystä kiertänyt aidoissa. Hieman alkoi Elinaa kyllästyttää moinen ainainen aitojen kunnostus; hän halusi päästä tosi toimiin, eli lehmiä lypsämään (Sitä pyyntöä Elina sai myöhemmin katua, sillä tuhannen lehmän lypsäminen kaksi kertaa päivässä huonolla selällä ei ollut ihan nannaa).

Elina Laitinen vasikoiden ympäröimänä. Punaisella maalattuja vasikoita on hoidettu ripulin takia.

Tuomas Hyvönen levittämässä laitumelle kalsiumia ja magnesiumia.

Kuukausi hobittimaassa ja varsinaisen toiminta alkoi. Vasikoita syntyi runsaasti ja lehmiä tuli sitä mukaa enemmän lypsyyn. Siirryttiin lypsämään 50-paikkaiselle karuselliasemalle. Työt alkoivat olla enemmän vaativia, koska kaikki lehmät poikivat suurin piirteen samaan aikaan. Toimenkuvaan kuului jatkossa lehmien ja hiehojen draftausta, eli erottelua poikineiden ja poikimattomien välillä sekä keväällä poikivien ja myöhemmin poikivien välillä. Poikineiden erottelu tuotti välillä vaikeuksia ja vei aikaa, sillä useamman sadan laumasta piti joskus etsiä vain muutama poikunut yksilö. Pian vasikoita syntyi päivässä noin 30 ja siten yhtä monta lehmää tuli lisää lypsyyn. Tuomaksen työnkuvaan kuului vasikoiden haku pelloilta ja poikineiden erottelu muusta laumasta, kun taas Elinan pääasiallinen vastuu-alue oli vasikoista huolehtiminen, niiden juottaminen ja rehustuksesta huolehtiminen.

Mokiakin sattuu

Tilalla vasta poikineet ja kauemmin aikaa sitten poikineet lehmät olivat eri laitumilla. Poikineiden lehmien hännät merkittiin teipillä, joita oli käytössä neljää eri väriä. Joka päivä ternimaitolehmistä eriteltiin neljä päivää siellä olleet yksilöt tankkiin lypsävien joukkoon ja vastapoikineille saatiin siten kyseinen väri käyttöön. Välillä mokiakin sattui, sillä joskus ternimaitolehmien laitumelta löytyi syntyneitä vasikoita; Oli eroteltu väärin ja lypsetty siten vahingossa poikimattomia.

Tilalla esiintyi varsin paljon utaretulehduksia ja poikkeuksetta niitä oli päivittäin noin 20 hoidettavana. Yhtenä syynä utaretulehduksiin oli huono lypsyhygieniä. Utareita ei pyyhitty eikä alkusuihkeita otettu. Lehmät myös lypsettiin aivan tyhjiksi ja karuselliasemalla lypsettäessä vielä kierroksen

jälkeen lypsänyt lehmä laitettiin uudelle kierrokselle, jolloin lehmä saattoi lypsää ”tyhjää” useammankin minuutin ajan.

1300 lypsävää ilman navetoita ja karjasuojia

Loppujen lopuksi tilalla oli yhteensä noin 1300 lypsävää, 200 vasikkaa ja 200 nuorkarjaa. Lypsäminen aloitettiin aamulla hakemalla lehmät lypsasemalle mönkijällä tai crossipyörällä. Itse lypsy aloitettiin noin 04.15 ja lopetettiin yhdeksän maissa. Kaikki tilan naudat vasikoita lukuun ottamatta laiduntavat ympäri vuoden, sillä olosuhteet siihen ovat erittäin suosiolliset. Nuorimpia vasikoita pidetään kolmen seinän muodostamassa suojassa siihen asti, kunnes ne ovat tarpeeksi vahvoja olemaan ulkona muiden tavoin. Koska navetoita ja karjasuojia ei tarvita, kustannukset on mahdollista pitää alhaisina.

Lehmät olivat roduiltaan holstein-friisiläisiä ja jerseytä. Keskituotoksia tilalla ei mitattu, mutta arvion mukaan se jää paljon Suomen vastaavasta.

Vasikoista tilalle jätettiin pääasiassa lehmien hiehovasikat, koska ne ovat isompia ja tulevat olemaan tilan tulevaisuuden lypsylehmiä. Hiehojen poikimat sonni- ja hiehovasikat joko lopetettiin tilalla tai lähetettiin viikon kasvettuaan Kiinaan, jossa ne teurastetaan.

Kolmen ja puolen kuukauden jälkeen oli aika lähteä takaisin koti-Suomeen. Mukaan Uudesta-Seelannista tarttui uusia kokemuksia, uskomattomia muistoja sekä pari hyvää ystävää. Se, mitä sinne jäi, oli lähinnä matkamuistoihin käytetty raha ja likaiset navettahaalarit.

Teksti: Elina Laitinen

Kuvat: Tuomas Hyvönen ja Elina Laitinen

Uuden-Seelannin maatalous

Nautakarjaa: n. 9 miljoonaa

Lampaita: n. 40 miljoonaa

Lypsykarjatilat keskimäärin: 147ha, 350 nautaa

Yleisimmät lypsykarjarodut: holstein-friisiläinen ja jersey

Lähteet: Wikipedia ja The New Zealand Herald:

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Uusi-seelanti>,

http://www.nzherald.co.nz/farming/news/article.cfm?c_id=195&objectid=10591625

Opiskelemissa maataloutta Afrikassa

Ennen vanhaan pääelinkeinona maassamme oli maatalous. Suurin osa perheistä asui maalla ja isovanhemmatkin samassa tuvassa. Kaikki osallistuivat yhdessä tilan töihin ja kaikki mitä tarvittiin, saatiin yleensä omasta maasta. Koneita ei ollut ja iso perhe takasi tarvittavan työvoiman. Näin asiat ovat vielä nykyisinkin, Keniassa.

Kenia sijaitsee Itä-Afrikassa päivän tasaajalla, jossa aurinko porottaa kohtisuoraan ylhäältä. Kenia on tunnettu laajoista kahvi- ja teeviljelmistä, jotka ovat maantärkeimpiä vientituotteita. Useimmat kenialaiset asuvat maaseudulla viljellen maata ja hoitaen karjaa. Mahdollisuus viljelyyn on vain sateisilla ja alavilla mailla. Vientituotteet tulevat suurimmaksi osaksi maataloudesta. Vientituotteita ovat maissi, peruna, palkokasvit, hirssi, banaani, puuvilla, sisal, sokeriruoko, vehnä ja pyretriini. Nautakarjan kasvatusta on tyypillistä kuivilla alueilla. Pitkä sadekausi on maaliskuun ja toukokuun välillä ja ilmasto viilenee tällöin jopa siedettäviin lukemiin.

Opiskelua maan tavalla - hitaasti ja varmasti

North-South-South-vaihto-ohjelma mahdollisti kolmen kuukauden vaihdon Keniaan, University of Eastern Africaan, Baratonin keuhkolla 2009. Kaikki opetus on kouluissa englanniksi, niin myös yliopistollamme. Yliopisto pyrkii olemaan hyvin omavarainen ja eroaa näin muista yliopistoista. Opetusmaatilalla oppilaat voivat tutustua viljelyyn, navettatöihin ja vihannesten ja yrttien kasvatukseen sekä mehiläistarhaukseen.

Tilalla oli noin 60 holsteinfräisiläistä lehmää ja ne lypsettiin kannukoneilla kolmesti vuorokaudessa. Lypsykarjasta pidettiin

Paimentolaiset liikkuvat eläinlauman kanssa etsien laidunnettavaa.

hyvää huolta ja jalostus oli kehittyneitä Yhdysvalloista tulevien siementen ansiosta. Maito meni tilalta suoraan koulun ruokalaan ja kananmunia saatiin omasta kanalasta. Ruokalaan tulivat esimerkiksi banaanit, maapähkinät, tomaatit, porkkanat ja perunat koulun omilta viljelmiltä. Yliopistossa opiskelijoita on n. 3000monilta eri aloilta ja maatalousalan koulutus kestää neljä vuotta, niin kuin meillä.

Harjoittelemassa keinosiemennystä.

Kursseja saimme valita kiinnostuksemme mukaan. Pääsimme valmistamaan jäätelöä ja jogurttia kampuksen omasta maidosta ja tutustumaan eri vihannesten ja mausteiden jalostamiseen ja säilöntään. Lisäksi valitsimme myös keinosiemennyskurssin, jolla saimme yhdistää teorian ja käytännön. Opiskelimme puiden hyötykäyttöä maanviljelyssä, tutustuimme paikalliseen maatalouteen sekä opiskelimme puutarhanhoitoa ja maisemointia.

Vaihtomme aikana järjestettiin myös tiivis viikon kestävä intensiivikurssi, jolloin opettajia ja opiskelijoita tuli ympäri Afrikkaa North-South-South-verkostosta tutkimaan veden tärkeyttä ympäristössämme. Vaihtomme aikana vierailimme paikallisilla riisiviljelmillä, sademetsässä, taimitarhoilla ja pääsimme laboratorioon tutkimaan verestä malaria parasiittejä sekä vierailimaan Obaman kotiseudulla.

Kenialaiset ovat hyvin ystävällisiä ja sosiaalisia. Suurin

osa viljelijöistä saa satoa juuri sen verran, että pystyy elättämään sillä perheensä. Pieniä peltotilkkuja on jokaisen torpan vieressä ja kaikki vähänkään viljelyskelpoinen ala on hyödynnetty tehokkaasti. Peltotyöt tehdään usein käsin ja lehmät vetävät kyntöauraa, jota nuori poika useimmiten ohjaa. Lehmiä, vuohia, lampaita ja kanoja kulkee vapaana pitkin teitä ja paimentolaiset kulkevat eläinten perässä etsien eläimille laidunnettavaa.

Ennen sadekausien tuomia rankkoja sateita, peltojen kylvötyöt tulee olla tehtynä. Sateiden jälkeen kasvillisuus tuntuu heräävän eloon ja vehreys on häikäisevää.

Afrikkalaisesta ajatusmaailmasta

Kenialaisilla on aina aikaa tervehtiä perusteellisesti pysähtymällä kätelemään ja kyselemään kuulumisia.

Perhe ja suku ovat hyvin tärkeitä ja niistä pidetään huolta. Uskonto on myös olennainen osa kansan elämää ja perinteitä pidetään arvossa. Pieniä kirkkoja ja kappeleita on pienimmissäkin kylissä. Yliopistolla oppilaiden tuli arki iltaisin osallistua pakollisiin kirkkomenoihin. Yliopiston alueella kaikki työ keskeytettiin ja alue hiljeni kokonaan tunnin ajaksi.

Afrikkalaiset eivät ole kellon orjia ja kiirettä ei pidetä arvossa. Tapaamiset opettajien kanssa siirtyivät ja venyivät. Aina ei ollut helppoa sopeutua siihen, että tunnit alkoivat sitten, kun opettaja saapui, näyttipä kello mitä tahansa. Opetus oli melko vanhanaikaista ja opettajia kunnioitettiin ja heidän sanomisiaan ei ollut oikeutta kyseenalaistaa. Luennoilla kirjoitettiin melkoisesti ja vastailtiin paljon annettuihin

kysymyksiin. Loppukoe oli jokaisesta kurssista ja ennen sitä tuli olla tehtynä jopa neljäkin välitenttiä, osa soveltavia ja osa teoriapohjaisia kokeita. Englanniksi kirjoitettiin paljon ja opettajat suhtautuivat hyvin ymmärtävästi siihen, että opiskelimme meille vieraalla kielellä.

Aasi vetää maitotonkat ruokalaan kolmesti päivässä.

Opiskelu oli melko itsenäistä ja opettajat hyvin joustavia, joten meille jäi siitä yleisesti hyvä kuva.

”Hakuna matata” ei huolen häivää

Oman alan englannin kielen sanasto karttui opiskelun myötä ja mukaan tarttui myös muutamia sanoja paikallista kieltä swahilia. Matkustaminen on hyvin halpaa ja ”helppoa” julkisilla, koska matatut (pienet hiacet) kulkivat kylien välillä yhtenäin. Ajokulttuuri on maassa holtitonta ja koskaan ei tiennyt kuinka kauan matka kestäisi ja mitä se toisi tullessaan. Kiire oli tästä kaukana! Ehdimme myös nähdä maata yliopiston ulkopuolella ja vieraila naapurimaissa Tansaniassa ja Ugandassa. Kenian safarilla näimme aidon Afrikan luonnon sen villieläimineen. Ugandassa tutustuimme luontoon parin päivän hevossaelluksella ja

Tansaniassa tutustuimme veden alaiseen maailmaan snorklaten.

Ns. pitkää pinnaa tarvitsi muutamaan otteeseen, kun asioiden hoitaminen ei käynytäkään vikkellästi. Mitään ei tapahtunut aikataulussa, vaan kaikella oli aikansa. Loppuvaiheessa oli itsekkin omaksunut tämän kiireettömän elämäntyylin ja pienet vastoinkäymiset eivät enää hetkautaneet. Kokonaisuudessaan matka meni hyvin ja kaikki asiat saatiin hoidettua loppujen lopuksi.

Huomasimme matkan jälkeen, että hyvinkin nopeasti pystyi sopeutumaan uuteen ympäristöön, vaikka se hieman ponnistuksia vaati. Kokemani jälkeen on helpompi ymmärtää maatalouden nopea kehittyminen myös kotimaassamme. Afrika auttoi ainakin itsenäni arvioimaan omia näkemyksiä uudelleen ja myös löytämään uusia elämänarvoja.

Välillä voi olla ihan hyvä pysähtyä ja antaa itselle lupa hellittää kaikesta tehokkuudesta ja kiireestä.

Teksti: Niina Nissinen
Kuvat: Saija Leinonen

Puustellintie 40 72400 PIELAVESI
Puh. toimisto (017) 884 375
metsakuljetus@hyvarisetoy.inet.fi

Keitele Finland +358 17 7696 200

Koti- ja ulkomaan kuljetuspalvelut,
erikoiskuljetukset, hydraulikkaletkut

Parasta oli yhteisöllisyys

Savonialla opettajina toimivat Kati ja Jarkko Partanen muistelevat ilolla omaa opiskeluaikansa ja kannustavat agrologiopintoihin

Partasen pariskunta kohtasi toisensa agrologiopintojen parissa Pemolla vuonna 1994.

- Luokkatoverini **Anne-Mari Heikkinen** keksi, että tuo naapurin Jarkko on sulle sopiva mies, kertoo Kati (34). Jarkko (36) oli aloittanut agrologiopinnot vuotta aiemmin.

- Pemo oli tuohon aikaan sisäoppilaitos, joten olimme väistämättä paljon tekemisissä opiskelukavereiden kanssa vapaa-ajallakin. Opiskelijajyhdistys oli todella aktiivinen ja järjestimme paljon vapaa-ajan toimintaa ja erilaisia reissuja. Samaan aikaan opiskelleista syntyi ainakin viisi pariskuntaa.

Agrologikoulutus ei aluksi ollut pariskunnasta kummallekaan ykkösvaihtoehto. Jarkko opiskeli yläasteen jälkeen sähköasentajaksi, mutta halu opiskella edelleen sai hänet hakemaan Pemolle.

- Hain agrologiksi, sillä halusin lisää tietoa maatalousalasta. Sähköalan koulutuksen hankin varmuuden vuoksi, mikäli maatila ei elätä. Koulutuksesta on kyllä ollut hyötyä myöhemmin tilan töissä.

Katille tuleva ammatti ei ollut selvillä vielä ylioppilaskirjoitusten aikaankaan. Vaihtoehtoina olivat musiikki, matematiikka, psykologia ja eläinlääketieteellinen, mutta maatalousala vei voiton.

- Maatilan tyttönä koin maatalouden kuitenkin niin tärkeäksi, että halusin olla kehittämässä sitä.

Pariskunta muistelee opiskeluaikaa innolla, sillä ajasta jäi molemmille vain hyviä muistoja. Niin

hyviä, ettei yhtään nouse yli muiden.

- Oikeastaan koko opiskeluaika on yhtä hyvää muistoa, koska tuntui, että olin löytänyt oman ammattini. Parasta oli kuitenkin luokassamme vallinnut yhteisöllisyys ja se, että keskustelimme tunteilla paljon. Järjestimme muun muassa reissun lammastilalle, kun tajusimme ettemme tiedä lampaista mitään, nauuraa Kati.

Töitä riittää

Opiskelujen jälkeen Kati ja Jarkko ovat molemmat olleet tiiviisti kiinni työelämässä. Kotitilan lisäksi Jarkko työskenteli kolme vuotta työpaikan ohjaajana Ylä-Savon ammatitopistolla ennen siirtymistään maatilayrittäjäksi vuonna 2005. Kati työskenteli valmistuttuaan Kiuruvedellä hankevetäjänä, kunnes tie vei Viikkiin agronomiopintojen pariin vuonna 1999. Pariskunta eli kaksi talvea etäsuhteessa, kunnes Kati palasi takasin Savoan ja suoritti loput opinnot työn ohessa. Pariskunnalla on kaksi lasta: **Konsta** 5, ja **Otso** 3.

Tällä hetkellä Jarkko opettaa Savonialla maatalousteknologiaa lehtorin sijaisena. Kati työskentelee vs. yliopettajana ja vastaa opetus-tehtävien ohella ylemmästä agrologitutkinnosta sekä tekee erilaisia

hanketöitä. Työtä teettää myös oma tila, jossa pariskunnalla on 70 hehtaaria viljelyksiä, 190 lihasikaa ja 11 hevosta. Jarkon vanhemmat asuvat tilalla ja auttavat hevosten hoidossa ja tilan töissä sesonkiaikoina, esimerkiksi puintien aikaan. Vapaa-aikana Jarkko on mukana Iisalmen teatterin toiminnassa ja Kati keikkailee mm. jazz-yhtye Jat6:ssä. Hän on myös viljelijöiden maailmanjärjestön IFAP:n nuorten viljelijöiden komitean puheenjohtaja.

Agrologiksi opiskelu kannattaa

Pariskunta kannustaa hakemaan agrologikoulutukseen.

- Agrologikoulutus antaa todella laajat tiedot. Opiskelu on käytännönläheistä ja suurella osaa Savonian opettajista on oma tila tai olemme muuten tekemisissä maatalouden kanssa. Näin emme pääse vieraantumaan alan käytännön töistä. Koulutus antaa myös hyvät valmiudet yrittäjäksi aikovalle.

Teksti & kuvat: Anni Kulhomäki

www.vierema.fi

**AMK-AGROLOGIKOULUTUSTA
10 VUOTTA IISALMESSA**
*Hyvinvointia ja turvallisuutta
kotieläintuotantoon ja hevostalouteen*
-juhlaseminaari 4.12.2009 klo 9:00 – 15:00
Savonia-ammattikorkeakoululla Iisalmissa

Seminaarissa luennoivat mm. kansanedustaja Elsi Katainen, projektipäällikkö Auli Sulin Melasta, Euroopan nuorten viljelijöiden neuvoston (CEJA) varapuheenjohtaja Ingrid Pettersson, johtava yritysneuvoja Auli Teppinen ProAgriasta, Alueosuuskunta Promilkin toimitusjohtaja Ilpo Lukkarinen, OTK, agrologi Maire Lumiaho MTK:sta sekä amk-agrologit Milka Taivassalo ja Päivi Kallionpää. Päivän aikana on mahdollisuus tutustua hyvinvointi- ja turvallisuusaiheiseen näyttelyyn.

Seminaari on maksuton.
Lisätietoja ja ilmoittautumiset 25.11.2009 mennessä:
agrologijuhla.iisalmi@savonia.fi.

Savonia-amk
Haukisaarentie 2, Iisalmi
www.savonia.fi

Savonia – aina jotain uutta!

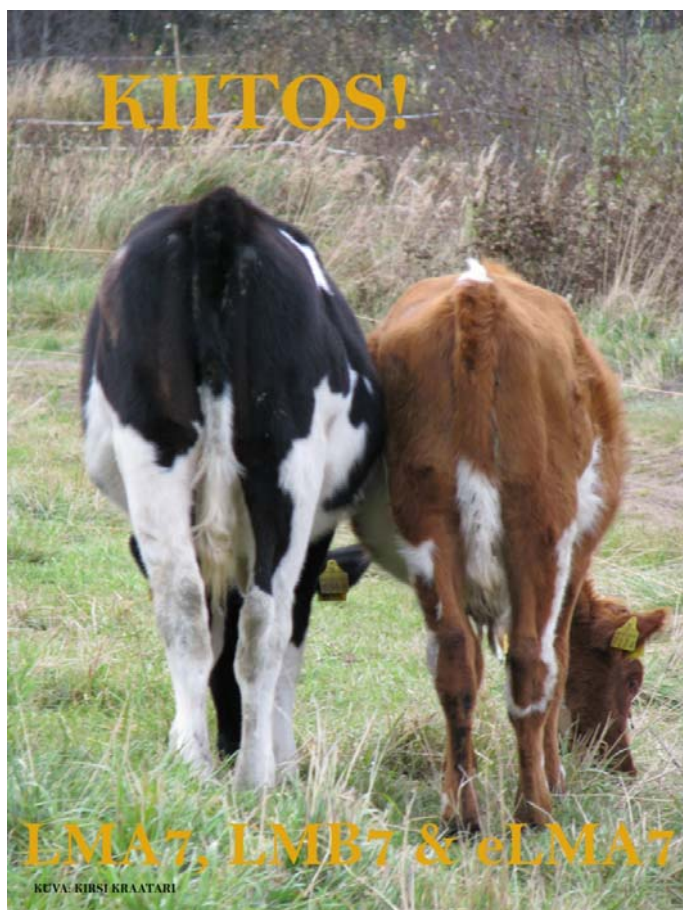
Savonia-ammattikorkeakoulu on yksi Suomen suurimmista ja monipuolisimmista ammattikorkeakouluista. Koulutamme vahvoja osaajia seitsemällä eri koulutusalueella lähi kolmessakymmenessä koulutusohjelmassa.

Toimintamme avainsanoja ovat kansainvälisyys, yrittäjyys ja jatkuva uudistuminen. Tutkimus- ja innovaatiotoimintamme palvelee yrityksiä kautta maan.

Agrologi (amk) | BBA | BEng | Biokemisti (amk) | Erähoitaja (amk) | Fysioterapeutti (amk) | Irainööri (amk) | Kätilö (amk) | Maastolija (amk) | Musiikkipedagogi (amk) | Rakennusmestari (amk) | Restonomi (amk) | Röntgenhoitaja (amk) | Sairaanhoidtaja (amk) | Sosioekonomi (amk) | Suuhygienisti (amk) | Tanssinopettaja (amk) | Terveystieteiden hoitaja (amk) | Toimintaterapeutti (amk) | Tradenommi

| www.savonia.fi |

Maaseutunaiset **MTK**

**Kaipaako
kaltaiseesi seuraan?**

www.mtk.fi

Agrologiksi lisälnessä!

Kiinnostavatko sinua maaseutuyrittäjyys tai asiantuntijatehtävät eläinten parissa? Haaveiletko urasta tutkimuksen tai maaseudun kehittämisen tehtävissä? Savonia-ammattikorkeakoulussa opiskelet amk-agrologiksi mukavassa seurassa monialaisella kampuksella.

Agrologi (AMK), 240 op

- Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
  - Hevostalouden suuntautumisvaihtoehto
- Hakeminen: www.amkhaku.fi
Hakuaika 1.3. – 16.4.2010

Savonia-ammattikorkeakoulu

PL 72 (Haukisaarentie 2)
74101 IISALMI
Puh. 044 785 6603
www.savonia.fi

Agrologi (ylempi AMK), 60 op

- Maaseudun kehittämisen koulutusohjelma seuraava haku v. 2011

